

Strategia Rozwoju
Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Załącznik do uchwały Rady Miasta Piechowice nr .....z dnia .....
w sprawie przyjęcia strategii rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010-2015

Wersja z dnia 11-03-2010
Projekt poddany do konsultacji społecznych

Opracowanie dokumentu:

Metodologia i treść: Lubuska Organizacja Turystyczna

Fotografie: Urząd Miasta w Piechowicach oraz Daniel Potkański (za zgodą autora)

Redakcja:

Zespół redakcyjny Urzędu Miasta w Piechowicach
pod kierownictwem Zofii Grabias-Baranowskiej

Projekt poddano konsultacjom społecznym w okresie: marzec 2010 r.

Piechowice, lipiec 2009 r. – luty 2010 r.

SPIS TREŚCI

	WSTĘP	
1.	Idea strategii	
2	Metoda sporządzenia strategii	
3	Priorytety i zadania strategiczne	
3. A.	Priorytet: Gospodarka	
3. B.	Priorytet: Społeczeństwo	
3. C.	Priorytet: Środowisko	
	Rozdział I	
I.	ZASOBY PIECHOWIC JAKO ŹRÓDŁO MOŻLIWOŚCI, POWINNOŚCI I INSPIRACJI	
I. 1.	Ludność i położenie geograficzne	
I. 2.	Atrakcje turystyczne: tradycje, zabytki i natura	
I. 3.	Gospodarowanie środkami publicznymi	
I. 4.	Przemysł a turystyka	
I. 5.	Kultura i sport	
I. 6.	Organizacje pozarządowe	
I. 7.	Oświata	
I. 8.	Ważne dokumenty o strategicznym znaczeniu	
I. 9.	Poczucie bezpieczeństwa	
I. 10.	Ochrona przed klęskami żywiołowymi	
I. 11.	Estetyka Gminy	
I. 12.	Promocja Gminy	
I. 13.	Polityka społeczna	
I. 14.	Lokalny rynek pracy	
I. 15.	Środowisko naturalne – rolnictwo, ekologia	
I. 16.	Drogi i infrastruktura drogowa	
I. 17.	Kanalizacja i zaopatrzenie w wodę	
I. 18.	Sytuacja mieszkaniowa	
	Rozdział II	
II.	OCZEKIWANIA SPOŁECZNE W ŚWIELE WYNIKÓW KONSULTACJI SPOŁECZNYCH	
II.1	Raport z konsultacji społecznych	
II.2	Plan Rozwoju Lokalnego jako zbiór postulatów wymagających aktualizacji	
II.3	Ankieta wśród mieszkańców	
	Rozdział III	
III.	ANALIZA UWARUNKOWAŃ WPLYWAJĄCYCH NA ROZWÓJ PIECHOWIC: SWOT	
III.1	Uwarunkowania	
III.2	Podmiot i przedmiot strategii	
III.3	Zewnętrzne i wewnętrzne determinanty rozwojowe	
III.4	Działania strategiczne: wykorzystanie szans i przeciwdziałanie zagrożeniom	
	Rozdział IV	

IV.	ANALIZA SPÓJNOŚCI STRATEGII Z INNYMI OPRACOWANIAMII STRATEGICZNYMI	
IV.1	Spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego	
IV.2	Spójność z Regionalnym programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego	
IV.3	Spójność z Programem Rozwoju Turystyki Województwa Dolnośląskiego	
IV.4	Spójność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego	
IV.5	Spójność ze Strategią Rozwoju Jeleniej Góry	
IV.6	Spójność z Koncepcją Rozwoju Miasta Upice	
	Rozdział V	
V.	PIECHOWICE TERAZ I W PRZYSZŁOŚCI - MISJA I WIZJA GMINY	
V.1	Misja Gminy Miejskiej Piechowice	
V.2	Wizja Gminy Miejskiej Piechowice	

WSTĘP

1. Idea strategii

Strategia rozwoju jest jednym z ważniejszych dokumentów samorządowych. Stanowi podstawę intelektualną dla dokonywania wyborów podczas podejmowania bieżących decyzji. Jest kompasem służącym utrzymaniu kierunku rozwoju i realizacji zamierzeń. Dzięki zróżnicowanemu kręgowi podmiotów kształtujących jej treść, strategia buduje klimat publicznej debaty o wspólnych sprawach oraz integruje społeczność lokalną wokół wspólnych celów. Dopiero w tle pojawia się formalna funkcja dokumentu: zarówno Gmina Miejska Piechowice (dalej w niniejszym dokumencie zwana Gminą lub po prostu Piechowicami), jak też podmioty działające na jej obszarze muszą zapewnić zgodność bieżących projektów z aktem o charakterze strategicznym – zwłaszcza, kiedy starają się o uzyskanie zewnętrznego dofinansowania na swoje projekty. Z racji jej doniosłego znaczenia dla wszystkich dziedzin życia Gminy, strategia jest dokumentem zatwierdzanym uchwałą Rady i podanym do publicznej wiadomości tak, jak upublicznia się akty uchwalane przez organ stanowiący.

Strategia musi uwzględniać społeczne oczekiwania z uwzględnieniem różnych środowisk i problemów, z jakimi borykają się władze samorządowe i mieszkańcy Gminy. Z powodu złożoności i często sprzeczności celów poszczególnych grup interesu, jej opracowanie zabiera wiele czasu i wymaga koordynacji eksperckiej. Podczas jej konstruowania zwykle się posługuje narzędziami takimi jak np. ankiety czy spotkania z liderami społecznymi. Niezależnie od działań promujących i prowokujących udział lokalnych sił społecznych w pracach nad strategią trzeba zdawać sobie sprawę, że jedynie niewielki odsetek mieszkańców, nawet w krajach o rozwiniętej demokracji, angażuje się czynnie w pracę samorządową. Niesłuszne wydaje się przekonanie o powszechnej potrzebie uczestniczenia mieszkańców Gminy w planowaniu jej przyszłości, ponieważ należy uwzględniać zainteresowania mieszkańców i naturalny dobór społecznych ról. Zaznaczyć jednak należy, że - zależnie od zaangażowania lokalnych podmiotów – strategia może być swoistym kontraktem, jaki władze Gminy zawierają ze społecznością.

Dodatkową funkcją strategii jest jej aspekt edukacyjny. Myślenie strategiczne nie jest sprawą powszechną. To rodzaj przewidywania przyszłości w oparciu o aktualne dane oraz służące powyższemu hierarchizowanie problemów, co wiąże się z podziałem na problemy pierwszo- i drugoplanowe, a w konsekwencji z odrzucaniem tych drugich jako nieistotnych dla strategii. Praca nad strategią i późniejsza jej promocja powodują zmianę sposobu widzenia rozwoju Gminy: dzięki oderwaniu się od presji codziennych spraw o operacyjnej naturze, postrzega się problemy społeczności lokalnej w długim przedziale czasowym. W ten sposób strategia pojawia się jako idea wyboru tego, co najważniejsze, a więc także rezygnacji ze spraw mniej ważnych. Mimo to pozostaje dokumentem otwartym na modyfikację w sytuacji istotnej zmiany warunków działania.

2. Metoda sporządzenia strategii

Strategia została opracowana z niezbędnym udziałem przedstawicieli rozmaitych środowisk Gminy. Podmiotami strategicznymi są władze i jednostki samorządowe - na nich spoczywa obowiązek wdrożenia strategii. Partnerami strategicznymi dla powyższych są

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

organizacje pozarządowe, które poprzez konkursy otrzymują zlecenia na realizację niektórych działań, ponadto podmioty gospodarcze współdziałające z samorządem np. w ramach partnerstwa publiczno-prywatnego. Adresatami strategii są mieszkańcy Gminy, działające na jej obszarze przedsiębiorstwa, turyści, potencjalni inwestorzy i osoby rozważające osiedlenie się w Gminie. Narzędziami strategicznymi są środki finansowe Gminy przeznaczone na wskazane zadania, miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego oraz system podatków i opłat lokalnych.

W toku prac nad strategią przeprowadzono ankietę wśród mieszkańców powyżej 16 roku życia oraz dwa spotkania konsultacyjne o charakterze warsztatowym. Na podstawie obowiązujących w Gminie dokumentów o charakterze kierunkowym wyznaczono determinanty rozwojowe. W analizie wykorzystano metodę SWOT. W efekcie zredukowano poprzez scalenie listę celów i zadań strategicznych. Dla potrzeb komunikacji społecznej oraz do celów promocyjnych stworzono kompendium zawierające wizję i misję rozwoju miasta.

Ekspercka propozycja strategii została skorygowana przez zespół doradczy składający się z pracowników Urzędu Miasta, a następnie poddana ocenie społecznej poprzez publikację projektu w Internecie i przekazanie tekstu do Rady Miasta. Po wprowadzeniu korekt, strategia jako załącznik do uchwały została poddana głosowaniu radnych.

3. Priorytety i zadania strategiczne

3. A. Priorytet: Gospodarka

Życie gospodarcze Gminy winno uwzględniać zasady:

- zrównoważonego rozwoju,
- otwartości na inwestowanie i tworzenie miejsc pracy,
- wspierania i szacunku dla istniejących przedsiębiorstw,
- popierania inwestycji w turystyce i innych usługach.

W ramach priorytetu realizowane będą następujące zadania strategiczne:

Priorytet: Gospodarka	
Zadanie strategiczne	Współpraca z lokalnymi przedsiębiorcami i potencjalnymi inwestorami
Opis zadania	Współpraca z biznesem ma na celu przyciąganie inwestorów i tworzenie miejsc pracy, wspieranie rozwoju firm i zwiększanie wpływów do budżetu Gminy
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Spotkania z przedstawicielami przedsiębiorstw działających w Piechowicach • Promowanie oferty rozwoju małych podmiotów gospodarczych • Skuteczna promocja przedsiębiorstw
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, lokalne podmioty gospodarcze

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

Źródła finansowania	Budżet Gminy, inne środki publiczne
Wskaźniki rezultatu	Liczba spotkań, przekazanych informacji, promowanych firm i produktów
Wskaźniki oddziaływania	Liczba podmiotów gospodarczych, liczba miejsc pracy, wpływy do budżetu Gminy

Priorytet: Gospodarka	
Zadanie strategiczne	Zrównoważony rozwój potencjału przemysłowo-turystycznego Piechowic spójnie z warunkami naturalnymi i z wykorzystaniem lokalnych tradycji
Opis zadania	Przemysł i obsługa ruchu turystycznego mają stać się źródłem nowych miejsc pracy, podatków i innych wpływów do budżetu. Zadanie ma na celu rozwój miejskiej infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Organizacja imprez turystycznych o zasięgu krajowym ze szczególnym uwzględnieniem kolarstwa górskiego i Nordic Walking • Poprawa infrastruktury istniejących szlaków turystycznych i tworzenie nowych • Rozwój bazy sportowej w Piechowicach umożliwiającej podejmowanie zewnętrznych grup sportowych, stwarzanie im warunków do treningów • Organizacja imprez kulturalnych związanych z rzemiosłem tradycyjnym • Współpraca z organizacjami pozarządowymi mająca na celu zwiększanie potencjału turystycznego
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, placówki szkolne, POK, podmioty gospodarcze
Źródła finansowania	Budżet, inne środki publiczne, środki UE, sponsorzy
Wskaźniki rezultatu	Liczba imprez, długość szlaków, liczba spotkań, wybudowane obiekty
Wskaźniki oddziaływania	Liczba turystów, liczba uczestników imprez, liczba nowych mieszkańców

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

Priorytet: Gospodarka	
Zadanie strategiczne 1.3	Promocja Piechowic
Opis zadania	Promocja Piechowic ma na celu budowanie pozytywnego wizerunku Gminy jako miejsca przyjaznego ludziom przedsiębiorczym i aktywnym w różnych dziedzinach
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Promocja poprzez organizowanie imprez sportowych, turystycznych i rekreacyjnych, • Promocja poprzez organizowanie imprez związanych z tradycyjnym rzemiosłem, • Promocja za pomocą wydawnictw i gadżetów, • Promocja poprzez stronę internetową, • Wspólna promocja z sąsiednimi gminami, powiatem, województwem i Związkiem Gmin Karkonoskich, • Utworzenie systemu informacji wizualnej, • Wspieranie lokalnych produktów turystycznych.
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, Piechowicki Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe, podmioty gospodarcze
Źródła finansowania	Budżet Gminy, środki zewnętrzne
Wskaźniki rezultatu	Liczba imprez, liczba i nakład wydawnictw, liczba obiektów promocji wizualnej w Piechowicach, liczba lokalnych produktów turystycznych, liczba odwiedzin strony internetowej
Wskaźniki oddziaływania	Liczba turystów, liczba osób osiedlających się lub inwestujących w Piechowicach

3. B. Priorytet: Społeczeństwo

Rozwój społeczny uwzględniać powinien zasady:

- zaspokajania potrzeb bytowych.
- dbałości o bezpieczeństwo mieszkańców,
- otwartej i nowoczesnej edukacji dzieci i młodzieży,
- uwzględniania potrzeb różnych grup wiekowych, w tym młodzieży i seniorów,
- poszerzania oferty kulturalnej, turystycznej i sportowej dla mieszkańców i turystów,
- wsparcia dla twórców i animatorów życia społecznego,
- partnerskiej komunikacji z mieszkańcami i organizacjami pozarządowymi.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

Priorytet: Społeczeństwo	
Zadanie strategiczne	Poszerzanie oferty ciekawego i twórczego spędzania czasu w oparciu o funkcjonujące w Gminie instytucje i organizowane imprezy
Opis zadania	Zdynamizować aktywność kulturalną w oparciu o trzy działające środowiska: twórców, jednostki samorządowe i stowarzyszenia; wspierać ich działania
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Promować i wspierać artystów, np. aktorów, muzyków, plastyków, rzeźbiarzy • Promować i wspierać organizowane w Piechowicach imprezy kulturalne • W oparciu o Piechowicki Ośrodek Kultury aktywizować środowiska pozarządowe, seniorów i młodzieży. • Wspierać działania związane z pobudzaniem i rozwojem rzemiosła tradycyjnego, szczególnie szklarstwa i papiernictwa • Poszerzać współpracę ze środowiskiem organizacji pozarządowych w celu pobudzania kulturalnych zainteresowań mieszkańców • Traktować ofertę kulturalną jako składnik przekazu promocyjnego miasta • Poprzez poprawę estetyki przestrzeni publicznej promować miasto wśród mieszkańców i turystów
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, Piechowicki Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe, biznes, twórcy, wspólnoty mieszkaniowe, właściciele budynków
Źródła finansowania	Budżet Gminy, inne środki publiczne i prywatne
Wskaźniki rezultatu	Liczba imprez, liczba akcji, liczba spotkań, liczba konkursów
Wskaźniki oddziaływania	Liczba uczestników imprez, konkursów, akcji

Priorytet: Społeczeństwo	
Zadanie strategiczne	Rozwijanie komunikacji społecznej z mieszkańcami, lokalnymi środowiskami, organizacjami pozarządowymi
Opis zadania	Mieszkańcy Piechowic powinni w większym jak dotąd stopniu uczestniczyć w podejmowaniu decyzji i bardziej aktywnie działać dla

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

	dobra miasta
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Cyklicznie organizować spotkania z przedstawicielami rozmaitych środowisk • Wspólnie z innymi podmiotami uczestniczyć we wspieraniu organizacji pozarządowych
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, Piechowicki Ośrodek Kultury, organizacje pozarządowe, mieszkańcy
Źródła finansowania	Budżet Gminy, inne środki publiczne i prywatne
Wskaźniki rezultatu	Liczba spotkań
Wskaźniki oddziaływania	Liczba organizacji pozarządowych, liczba inicjatyw organizacji pozarządowych na rzecz rozwoju Piechowic, liczba członków organizacji pozarządowych

Priorytet: Społeczeństwo	
Zadanie strategiczne	Prowadzenie dostosowanej do potrzeb mieszkańców polityki socjalnej i mieszkaniowej
Opis zadania	Władza samorządowa włącza się w rozwiązywanie problemów socjalnych mieszkańców Piechowic
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Prowadzenie i organizowanie przez MOPS pomocy socjalnej • Udzielanie finansowego wsparcia w postaci nagród i stypendiów uczniom ze środowisk wymagających wsparcia • Wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz poprawy sytuacji socjalnej mieszkańców Piechowic • Prowadzenie akcji zapobiegających powstawaniu i narastaniu patologii społecznych • Organizowanie działań aktywizujących środowiska młodzieży zagrożonej patologiami • Modernizacja komunalnej substancji mieszkaniowej
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, Piechowicki Ośrodek Kultury, placówki edukacyjne, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej , „Wspólny Dom” Sp. z o.o., organizacje pozarządowe
Źródła finansowania	Budżet Gminy, inne środki publiczne

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

Wskaźniki rezultatu	Liczba osób objętych działaniem, wartość wydatków socjalnych, wartość pozyskanych środków zewnętrznych, liczba stypendiów, liczba organizowanych akcji, konkursów itp, standard lokali socjalnych,
Wskaźniki oddziaływania	Liczba rodzin zagrożonych patologią

3. C. Środowisko

Realizacja priorytetu nastąpi w oparciu o zasady:

- racjonalnego korzystania ze środowiska naturalnego,
- rozwoju infrastruktury turystycznej, rekreacyjnej i sportowej z uwzględnieniem warunków środowiskowych,
- dbałości o estetykę Gminy,
- doskonalenia ochrony przez klęskami żywiołowymi,
- rozwoju infrastruktury komunalnej podnoszącej jakość życia mieszkańców,
- rozwoju dobrych relacji z Jelenią Górą, Szklarską Porębą i partnerskim miastem Upice w Republice Czeskiej, Karkonoskim Parkiem Narodowym i Nadleśnictwem Szklarska Poręba.

Cel strategiczny: Środowisko	
Zadanie strategiczne	Rozwój infrastruktury przemysłowo-turystycznej, sportowej i rekreacyjnej we współpracy z Karkonoskim Parkiem Narodowym, Nadleśnictwem Szklarska Poręba i ościennymi gminami
Opis zadania	Walorem infrastruktury przemysłowo-turystycznej, sportowej i rekreacyjnej w Piechowicach jest jej umiejscowienie w naturalnym otoczeniu. Dlatego dbając o jej rozwijanie należy uwzględnić wymogi ochrony środowiska naturalnego.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Wspieranie powstawania nowych obiektów turystycznych • Doskonalenie istniejących i tworzenie nowych szlaków turystycznych • Rozbudowa istniejącej w Piechowicach bazy sportowo-rekreacyjnej • Współpraca z sąsiadami (Szklarska Poręba, Jelenia Góra, Czechy i inni) w celu tworzenia wspólnej infrastruktury turystycznej, a także tworzenia oferty komplementarnej.
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, prywatne podmioty gospodarcze
Źródła finansowania	Budżet, środki z programów UE, inne środki publiczne

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

Wskaźniki rezultatu	Długość szlaków turystycznych, liczba obiektów infrastruktury na szlakach turystycznych, liczba wspieranych inicjatyw prywatnych, liczba spotkań, liczba uzgodnionych przedsięwzięć wspólnych
Wskaźniki oddziaływania	Liczba turystów

Cel strategiczny: Środowisko	
Zadanie strategiczne	Rozbudowa infrastruktury komunalnej poprawiającej jakość i bezpieczeństwo życia oraz prowadzenia działalności gospodarczej
Opis zadania	Infrastruktura komunalna stanowi bazę rozwoju każdej dziedziny życia miasta, dlatego jej rozwój należy do podstawowych obowiązków samorządu
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Rozbudowa sieci kanalizacyjnej i wodociągowej, • Remonty dróg gminnych i chodników, • Zabieganie o remonty dróg powiatowych i wojewódzkich, • Budowa parkingów na osiedlach, • Zagospodarowanie terenów zielonych i parków, • Działania na rzecz ochrony środowiska, w tym problem segregacji śmieci i utylizacji azbestu.
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, podmioty gospodarcze, organizacje pozarządowe
Źródła finansowania	Budżet Gminy, inne środki publiczne
Wskaźniki rezultatu	Długość dróg, ulic, chodników, długość sieci wodnej i kanalizacyjnej, liczba gospodarstw objętych programem skanalizowania Gminy i siecią wodociągową, liczba programów i działań związanych z ochroną środowiska, obszar zagospodarowanych terenów zielonych, liczba nasadzeń, liczba obiektów parkowych, powierzchnia parkingów
Wskaźniki oddziaływania	Nie przewiduje się ich analizy

Cel strategiczny: Środowisko	
Zadanie strategiczne	Działania na rzecz poprawy estetyki Gminy i lepszego wyeksponowania walorów naturalnych
Opis zadania	Piechowice położone w subregionie karkonoskim, mają niezwykle walory estetyczne, które na skutek wieloletnich zaniedbań w dbałości

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Wstęp

	o estetykę Gminy nie są pozytywnym elementem promocji miasta.
Działania	<ul style="list-style-type: none"> • Remonty budynków komunalnych i ich elewacji • Dbanie o parki i tereny zielone Gminy, a także pojedyncze okazy drzew • Dbanie o porządek i estetykę ulic • Promowanie poprawy estetyki wśród prywatnych właścicieli • Promowanie estetyki poprzez działania edukacyjne • Promowanie estetyki Gminy poprzez konkursy i akcje społeczne na rzecz poprawy estetyki. • Współpraca z organizacjami społecznymi w zakresie poprawy estetyki miasta
Podmioty uczestniczące	Urząd Miasta, właściciele budynków i posesji, organizacje pozarządowe, szkoły
Źródła finansowania	Budżet, środki z programów UE, inne środki publiczne, wolontariat, sponsorzy
Wskaźniki rezultatu	Liczba wyremontowanych budynków, powierzchnia parków i terenów zielonych, liczba akcji i konkursów
Wskaźniki oddziaływania	Nie przewiduje się ich analizy

ROZDZIAŁ I

ZASOBY PIECHOWIC JAKO ŹRÓDŁO POWINNOŚCI, MOŻLIWOŚCI I INSPIRACJI

I. 1. Ludność i położenie geograficzne

Gmina Miejska Piechowice posiada od 1967 roku status miasta, który od początku jest konsekwentnie utrwalany w układzie urbanistycznym (np. budowa osiedli mieszkaniowych) i społecznym (odejście od funkcji rolnej na rzecz funkcji przemysłowo-usługowej). Miasto zajmuje obszar rozległy w stosunku do liczby ludności: 43,22 km², lecz użytki rolne stanowią 16 %, a użytki leśne 71 % tej powierzchni (m.in. teren Karkonoskiego Parku Narodowego). Według stanu na 31 grudnia 2009 r. Piechowice liczyły 6519 mieszkańców. Z obserwacji ruchu ludności (zameldowania, wymeldowania, urodzenia, zgony) wynika, że w ostatnich latach liczba ludności utrzymuje się na stabilnym poziomie. Nie można stwierdzić zwiększonego, okresowego napływu ludności, ani wyżu czy niżu demograficznego w kolejnych rocznikach. Tym samym spodziewać się można, że liczba beneficjentów usług dla ludności w okresie objętym strategią będzie pozostawać na aktualnym poziomie (dotyczy to liczby miejsc w placówkach edukacyjnych, możliwości rekreacji na placach zabaw i w formie uprawiania sportu, specyfiki imprez miejskich kierowanych do społeczności lokalnej, lokalizacji przystanków, dostępności cmentarza itp.) – z zastrzeżeniem innych, współcześnie występujących tendencji społeczno-demograficznych (np. ukierunkowanie na wzrastającą jakość życia, moda na aktywność, wydłużająca się średnia wieku ludności).

Gmina (obejmuje część Karkonoszy i Gór Izerskich oraz fragment Kotliny Jeleniogórskiej) i z tego powodu charakteryzuje się znacznym zróżnicowaniem wysokości. Miasto uważać można za położone na terenie podgórskim, na wysokości 360-480 m n.p.m., za wyjątkiem Osiedla Michałowice, które położone jest na wysokości 560-650 m n.p.m.), choć jego granica administracyjna sięga do wysokości 1509 m n.p.m. (Wielki Szyszak). Podgórskie i rozległe położenie stanowi o utrudnieniach komunikacyjnych, warunkujących konieczność zapewnienia autobusowej komunikacji publicznej. Mimo braku tradycyjnie wykształconego miejskiego charakteru zabudowy (np. rynek, starówka) w powszechnej świadomości można wyodrębnić część centralną (gdzie znajdują się instytucje publiczne i obiekty hadlowo-usługowe oraz odbywają się najważniejsze imprezy miejskie). Istnieją także w przekonaniu mieszkańców quasi-dzielnice i formalne osiedla takie jak Piechowice Górne, Piechowice Dolne, Górzyniec, Piechowice Centrum, Piastów, Pakoszów i Michałowice. Jedynie w Michałowicach, położonych z dala od części centralnej, mieszkańcy wybierają organ samorządowy działający na rzecz lokalnej społeczności (Radę Osiedla).

Górna, centralna i dolna część miasta leży wzdłuż rzeki Kamienna (powodującej już kilkakrotnie zniszczenia powodziowe), natomiast osiedla rozciągają się wzdłuż potoków lub strumieni, z wyjątkiem Michałowic (mimo to ciek wodne w podgórskim położeniu narażają Gminę i jej mieszkańców na zniszczenia powodziowe).

Piechowice graniczą z gminami: Jelenia Góra, Stara Kamienica, Szklarska Poręba oraz z Republiką Czeską. Z racji położenia stanowią część aglomeracji jeleniogórskiej, a zarazem pozostają w kręgu oddziaływania pozostałych gmin (szczególnie w stosunku do turystów i inwestorów branży turystycznej). Miasto leży przy trasie drogi krajowej nr 3, która przebiega

na odcinku Świnoujście - Jakuszyce. Z drogą krajową krzyżuje się droga wojewódzka nr 366 z Piechowic do Kowar, stanowiąca zarazem reprezentacyjną ulicę miasta (ul. Żymierskiego). Funkcję dróg zbiorczych pełnią również drogi powiatowe. Struktura własnościowa dróg powoduje, że potrzeby remontowe dostrzegane przez lokalną społeczność niekoniecznie należą do priorytetowych w ocenie właściciela. W ograniczony sposób na decyzje remontowe można wpływać – jak dotychczas - pismami informującymi oraz współfinansowaniem prac.

Piechowice posiadają dobrze rozwiniętą bazę komunikacyjną (27 przystanków MZK, 7 przystanków PKS i innych przewoźników, 2 stacje PKP) oraz połączenia ze Szklarską Porębą i Jelenią Górą (jak również bezpośrednio do innych miast) od wczesnych godzin rannych do późnych godzin wieczornych. Zachowanie dostępności komunikacyjnej jest warunkiem prawidłowego rozwoju Gminy i słuszne wydaje się partycypowanie w jednolitym systemie komunikacji z okolicznymi gminami oraz promocja wykorzystania kolei jako środka transportu w Karkonosze.

I. 2. Atrakcje turystyczne: tradycje, zabytki i natura

Pierwsze pisane wzmianki o Piechowicach pochodzą z końca XIII wieku. Dzieliły los Śląska i od 1945 r. znajdują się w granicach Polski. Najstarszym zabytkiem materialnym jest kościół w Piastowie o założeniu XIV w., XVIII-wieczny dwór kupiecki w Pakoszowie, czy XVII-wieczny przysłupowy dom mieszkalny. Pozostałe zabytki pochodzą z XIX i XX w.: wieża ciśniowa należąca do PKP, znajdujący się w rękach prywatnych pensjonat „Uroczysko”, kościół neogotycki. Zabytkiem przyrody jest z kolei ok. 700-letni cis, otoczony publiczną troską o należyte wyeksponowanie i wypromowanie go (obecnie pomnik przyrody). Gmina jest stosunkowo uboga w materialne ślady przeszłości – w ostatnich latach badania archeologiczne przy inwestycjach pozwoliły odnaleźć jedynie ślady średniowiecznych i późniejszych kafli i naczyń. Podobnie jak w okolicznych miejscowościach zachowały się XX-wieczne przedmioty codziennego użytku (wyposażenie mieszkań i gospodarstw rolnych), lecz do tej pory nie podejmowano prób stworzenia z nich ekspozycji o charakterze muzealnym. Do atrakcji turystycznych Piechowic oprócz obiektów kultury można zaliczyć: Śnieżne Kotły, Wielki Szyszak, Wodospad Szklarki, Bobrowe Skały i Cichą Dolinę. Rozwinięta sieć szlaków pieszych i rowerowych w mieście i okolicy (prawie 100 km) stwarza dobre warunki do uprawiania różnorodnej turystyki przez cały rok.

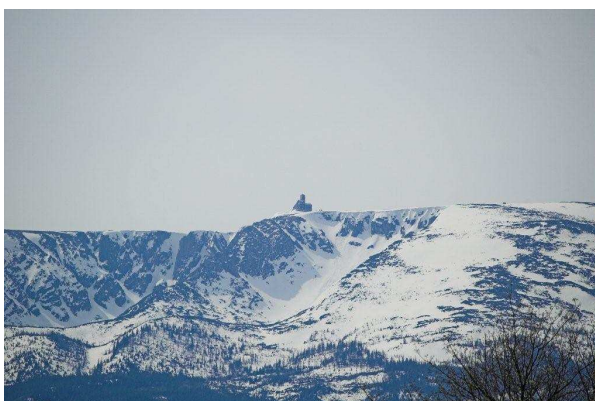
Przemysł Piechowic w znacznym stopniu związany jest ze szklarstwem. Średniowieczne hutnictwo szkła koncentrowało się w dolinie rzeki Kamiennej i jej dopływów (zachowały się ślady hutnictwa w Cichej Dolinie). W 1866 r. F. Heckert rozpoczął przebudowę istniejącej szlifierni szkła w nowoczesną hutę. W późniejszym okresie piechowicka huta była organizacyjnie powiązana z zakładem „Józefina” w Szklarskiej Porębie aż do lat 90-ych XX wieku. W ograniczonym stopniu hutnictwa szkła istnieje do dziś (Kolglass i warsztat B. Bąk).

W związku z zapotrzebowaniem ze strony hutnictwa rozwijał się również przemysł drzewny, następnie ewoluujący w przemysł papierniczy. W 1879 roku powstała fabryka papieru w miejscu, gdzie istniała XVII-wieczna czerpalnia oraz wytwórnia ścieru. Równoległe pojawiło się tkactwo chałupnicze wraz z urządzeniami towarzyszącymi (bielnik). W pierwszej połowie XX w. w mieście pojawił się przemysł chemiczny (obecnie już nie występujący) oraz zbrojeniowy (który ewoluował w stronę obecnie istniejącego przemysłu stalowego).

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

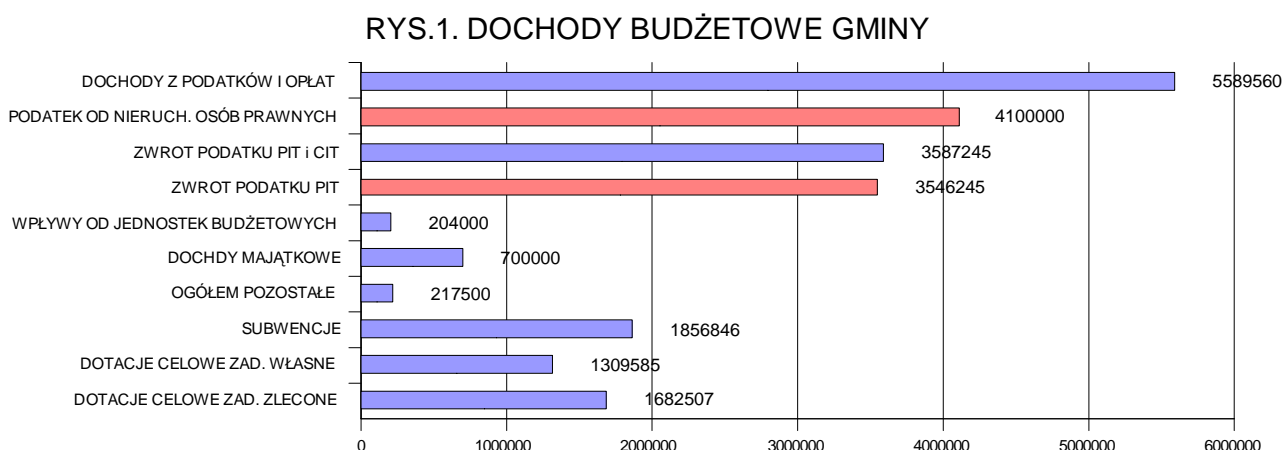

Panorama Śnieżnych Kotłów

Należy wspomnieć o XIX-wiecznym rozwoju turystyki, dzięki któremu już pod koniec XIX w. do Piechowic przyjeżdżali letnicy, narciarze oraz miłośnicy górskich wędrówek upowszechnianych przez Towarzystwo Karkonoskie (RGV). Powstały wtedy obiekty noclegowe dla turystów, a jeszcze przed II wojną światową Gmina promowała się jako miejsce do uprawiania narciarstwa biegowego, gdzie dodatkowo można prowadzić leczenie klimatyczne (przez zażywanie górskiego powietrza). Obiekty w stanie nienaruszonym zostały przejęte przez polską administrację w 1945 r. i niedługo potem ponownie zaczęły świadczyć usługi dla turystów. W okresie powojennym pozostawały własnością państwa i zakładów przemysłowych, obecnie należą do właścicieli prywatnych, z wyjątkiem schroniska PTSM funkcjonującego w obiekcie gminnym.

I. 3. Gospodarowanie środkami publicznymi

Na podstawie budżetu na 2009 rok struktura dochodów budżetowych Gminy przedstawia (rys.1.) się następująco: największą pozycję budżetową stanowią podatki i opłaty lokalne, a wśród nich podatek od nieruchomości od osób prawnych wynoszący 4,1 mln zł, co stanowi 27% dochodów budżetu Gminy.

Drugą co do wielkości pozycją w dochodach budżetu jest udział w dochodach państwa, czyli zwrot podatków PIT i CIT.

Dla bardziej obrazowego przedstawienia wagi poszczególnych wpływów budżetowych sporządzono rys.2, na którym widać udziały poszczególnych wpływów w

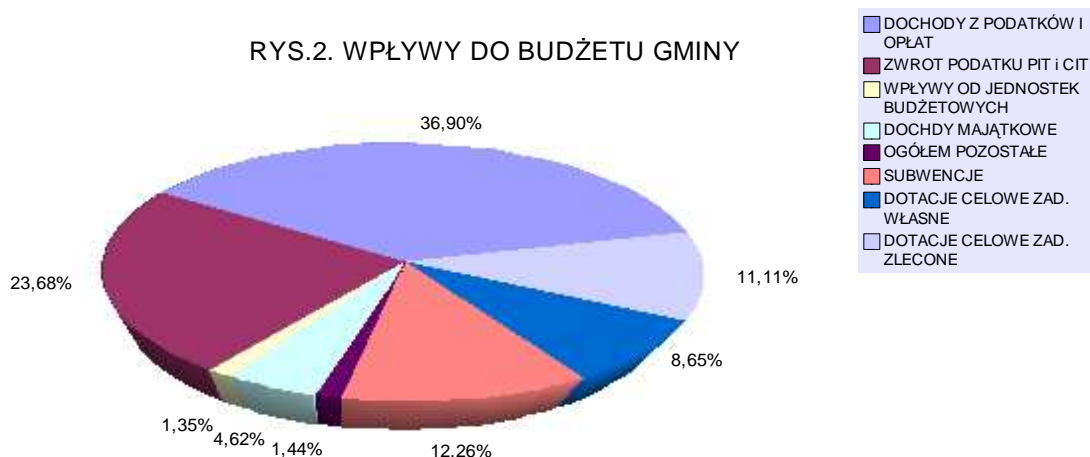

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

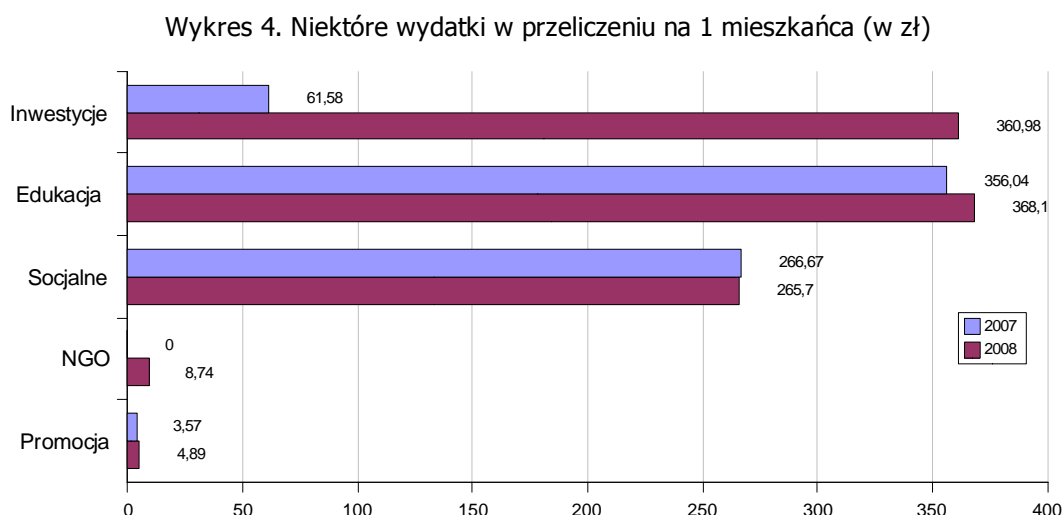
budżecie Gminy. Z danych budżetowych wynika, że Gmina ma dwa bardzo poważne źródła dochodów. Pierwszym z nich są podatki i opłaty lokalne bazujące na podatku od nieruchomości od osób prawnych. Drugim jest zwrot części podatków PIT. Razem oba te źródła dają 60,58% wpływów do budżetu Gminy. Subwencje i dotacje stanowią łącznie 32,02% wpływów do budżetu Gminy. Reszta dochodów to 7,41%.

Dochód do budżetu Gminy w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi 2247 zł i jest

dochodem relatywnie niskim. Zwrot podatków PIT i CIT w przeliczeniu na 1 mieszkańca wynosi w Piechowicach 433 zł. To wartość jak na polskie warunki nie wyróżniająca się. Bezrobotnych w Gminie jest było 354 osoby na dzień 31 grudnia 2009 r., co daje ok. 7,5% ludności zawodowo czynnej i jest wartością niską, świadcząca, że bezrobocie nie należy do pierwszoplanowych problemów Piechowic (w odniesieniu: Jelenia Góra: 9,5%, powiat jeleniogórski 19,1%).

Najistotniejsze ze strategicznego punktu widzenia wydatki przedstawia wykres nr. 4.

W roku 2008 wartość inwestycji odniesiona do wielkości budżetu stanowiła 16,4%. W polskich realiach polskich to wydatki przeciętne. Wartość wydatków socjalnych, 265,7 zł na głowę, odniesiona do wartości budżetu wynosi ok. 12%. Wartość ta w powiązaniu z poziomem bezrobocia nie jest wysoka. Jednak na tle tych wydatków dotacje dla organizacji

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

pozarządowych 8,74 zł (0,39% udziału w budżecie) należy uznać za małe. Także wydatki na promocję z kwotą 4,89 zł na jednego mieszkańca stanowiące 0,22% budżetu należy uznać za wymagające zwiększenia.

Zadania statutowe Gminy realizują n/w jednostki organizacyjne: Szkoła Podstawowa nr 1, Przedszkole nr 1, Przedszkole nr 2, Publiczne Gimnazjum im. Jana Pawła II, Piechowicki Ośrodek Kultury, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zakład Usług Komunalnych, Zarząd Nieruchomości „Wspólny Dom” Sp. z o.o.

I. 4. Przemysł a turystyka

Sukces przedsiębiorców wpływa na zachowania konsumenckie pracowników oraz decyzje władz samorządowych o przeznaczaniu kwot uzyskanych z podatków i opłat. Istotnym jest rozstrzygnięcie, jaki kierunek rozwoju gospodarczego należy wspierać: przemysł czy usługi turystyczne. Biorąc pod uwagę z jednej strony tradycje przemysłowe oraz istniejąca infrastrukturę, a z drugiej – atrakcyjne położenie Piechowic, należy postawić na zrównoważony rozwój obu dziedzin aktywności gospodarczej, z poszanowaniem zasad nieszkodliwego wzajemnego oddziaływania.

Podstawą gospodarki przemysłowej jest kilka dużych firm oraz liczne małe podmioty gospodarcze. Do największych przedsiębiorstw w Piechowicach w ostatnich latach należą m.in.: Wepa Professional Piechowice S.A., Polcolorit S.A., P.H.P. Metal, Huta Szkła Kryształowego Kolglass, Zakład Ślusarski Popera. W ewidencji działalności gospodarczej zarejestrowanych jest 626 podmiotów gospodarczych w końcu 2008 r. Pochodną stanu gospodarki jest liczba bezrobotnych, których w Piechowicach zarejestrowano 232 w końcu 2008 r. Istniejący w Piechowicach przemysł nie stwarza problemów ekologicznych, a nowe inwestycje podlegają ocenie oddziaływania na środowisko.

W Piechowicach funkcjonuje rozwinięta baza noclegowa o bardzo szerokim spektrum jakości: hotele, pensjonaty, ośrodki wypoczynkowe, agroturystyka, schronisko młodzieżowe, pokoje gościnne. Łącznie w mieście według stanu na 2009 r. czeka na turystów 456 miejsc noclegowych w 26 przedsiębiorstwach, dla których Urząd Miasta prowadzi ewidencję, a ponadto możliwe jest zanocowanie kilkuset turystów w 2 hotelach „Las” i „Barok” oraz schronisku młodzieżowym PTSM „Złoty Widok”, dla których ewidencję prowadzą odrębne podmioty.

I. 5. Kultura i sport

Kultura przesądza o jakości życia mieszkańców (sposób spędzania wolnego czasu i realizacji pasji, identyfikacja ze społecznością) oraz stanowi atrakcję turystyczną, która podnosi satysfakcję z pobytu albo nawet warunkuje przyjazd do Piechowic. Funkcję organizatora kultury pełni Piechowicki Ośrodek Kultury, wspomagany przez właściwy rzeczowo referat Urzędu Miasta. Corocznym świętem kulturalnym Piechowic jest "Kryształowy weekend" – kilkudniowa impreza składająca się z działań kierowanych do turystów i lokalnej społeczności. Artystyczną wizytówką miasta jest śródgórskie osiedle Michałowice, w którym osiedliło się i funkcjonuje kilkanaście osób utrzymujących się z działalności artystycznej, prowadzonej w sposób niezależny od decyzji i środków Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

Piechowice są odpowiednim miejscem dla zawodów rowerowych

Podobne do kultury funkcje pełni sport. W Piechowicach organizowane są cykliczne imprezy rowerowe dla profesjonalnych zawodników i amatorów, adresowane do społeczności lokalnej i do turystów. W mieście znajduje się stadion (wymagający rewitalizacji) oraz kompleks boisk wielofunkcyjnych „Orlik” i hala sportowa. Istniejącą infrastrukturę wykorzystują kluby sportowe oraz grupy mieszkańców.

I. 6. Organizacje pozarządowe

Partnerem społecznym dla władz Gminy są zorganizowane grupy obywateli. Z jednej strony są legalną grupą lobbingową, reprezentującą interesy mieszkańców Gminy, a z drugiej naturalnym partnerem w realizowaniu zadań Gminy. Z istoty organizacji pozarządowych wynika ich zaangażowanie w problemy, jakimi się zajmują. Z racji zaangażowania i pozyskiwania własnych funduszy ich efektywność w wielu obszarach działania uzupełnia działania jednostek publicznych.

W Piechowicach w 2009 r. działały następujące organizacje pozarządowe:

- Ochotnicza Straż Pożarna w Piechowicach – posiadająca remizę, wozy bojowe i kilkunastu strażaków-ochotników, sekcję orkiestrową, organizująca własne imprezy społeczno-kulturalne lub uczestnicząca z własnym programem w imprezach gminnych,
- Klub Sportowy Lechia Piechowice – w ramach którego działa sekcja piłkarska i kolarska, a dzięki organizowanym imprezom sportowym i sukcesom zawodników Piechowice stają się znane jako miejsce do uprawiania kolarstwa górskiego
- Uczniowski Klub Sportowy „Krokus” przy SP 1 w Piechowicach - stowarzyszenie ma na celu krzewienie kultury fizycznej wśród dzieci i młodzieży, szkolenie w dyscyplinach biathlonu i narciarstwa biegowego, organizowanie zawodów sportowych
- Klub Abstynenta „Eden” - mający na celu propagowanie trzeźwego modelu życia, rozpowszechnianie wiedzy o chorobie alkoholowej, udzielanie informacji i pomocy w kwestii metod i sposobów leczenia,
- Polski Związek Emerytów, Rencistów i Inwalidów – organizator imprez środowiskowych,
- Stowarzyszenie Piechowice – zorientowane na realizację działań o charakterze społecznym i proekologicznym,
- Stowarzyszenie „Nasze zdrowie” - zajmujące się profilaktyką uzależnień wśród dzieci i młodzieży oraz psychoedukacją nauczycieli i rodziców.

I. 7. Oświata

W mieście działają 2 przedszkola, szkoła podstawowa, gimnazjum oraz

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

administrowany przez powiat jeleniogórski zespół szkół ponadgimnazjalnych. Po ukończeniu gimnazjum absolwenci wybierają zwykle szkoły zawodowe, technika i licea w Jeleniej Górze.

Edukacja szkolna i pozaszkolna to jedno z najważniejszych zadań w Piechowicach

W 2009 r. w placówkach oświatowych zapisanych było 615 dzieci, w tym 175 do przedszkoli, 182 do szkoły podstawowej i 158 do gimnazjum. Jednym z wyróżników jest zapewnienie możliwości edukacji przedszkolnej dla wszystkich chętnych i należy dążyć do utrzymania tego standardu, jako decydującego o jakości życia mieszkańców. Poziom edukacyjny szkoły podstawowej i gimnazjum oscyluje w okolicach średniej wojewódzkiej i krajowej i na bieżąco jest monitorowany przez władze oświatowe i samorządowe.

I. 8 Ważne dokumenty o strategicznym znaczeniu

Do ważnych i aktualnie obowiązujących dokumentów o strategicznym znaczeniu trzeba zaliczyć:

- Strategię Integracji i Rozwiązywania Problemów Społecznych Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2009-2013,
- Program ochrony środowiska na lata 2004-2007 z uwzględnieniem perspektyw na lata 2008-2011.

Gmina w swoich działaniach powinna odnosić się również do strategii powiatu jeleniogórskiego, województwa dolnośląskiego, Narodowego Programu Rozwoju oraz koncepcji rozwoju partnerskiego miasta Upice.

I. 9. Poczucie bezpieczeństwa

Na co dzień bezpieczeństwo Piechowicom zapewnia Komisariat II Policji w Jeleniej Górze, który wyznaczył na terenie Gminy jeden rewir dzielnicowy. Gmina często wnioskowała o wsparcie Policji i Straży Miejskiej podczas wydarzeń społecznych i sportowych, w wyniku czego uzyskiwała obecność patroli w czasie najbardziej jej odpowiadającym. Stosownie do statystyk policyjnych, Piechowice nie są terenem, na którym popełniane są ciężkie przestępstwa albo przestępstwa w dużej ilości. Społecznymi problemami są: zachowanie ludzi nadużywających alkohol w miejscach publicznych czy dopuszczających się czynów chuligańskich w stosunku do mienia komunalnego czy prywatnego, wykroczenia drogowe związane ze zbyt szybką jazdą czy niewłaściwym parkowaniem, a także przemoc wobec członków rodziny, często wynikająca ze spożywania alkoholu przez sprawcę.

W 2009 r. miasto zapewniało w każdym miesiącu 8 zmotoryzowanych patroli

jeleniogórskiej Straży Miejskiej (działającej w Piechowicach na podstawie porozumienia gmin), ponadto dodatkowo sfinansowało 93 służby funkcjonariusza Policji na podstawie stosownej umowy. Na poziom bezpieczeństwa wpływało też monitorowanie terenów placówek oświatowych i stadionu przez agencje ochrony mienia na podstawie umów, których realizacja była na bieżąco ewaluowana.

I. 10. Ochrona przed klęskami żywiołowymi

W ostatnich latach Piechowice ucierpiały od powtarzających się powodzi w wyniku wylewu rzek Kamienna i Mała Kamienna (2006 r.), a także skutków nadmiernych opadów niszczących mienie prywatne i komunalne (2009 r). Istotnym zagrożeniem są wiatry, powodujące uszkodzenia infrastruktury na terenie Gminy (np. w 2009 r. huragan zerwał dach jednego z budynków wielorodzinnych). Położenie geograficzne i zmiany pogodowe ostatnich lat pokazują, że ryzyko zagrożeń będzie się utrzymywało, mimo działań zapobiegawczych.

I. 11. Estetyka Gminy

Estetyka Gminy ulega ciągłej poprawie. Wciąż jednak w Piechowicach wiele posesji i budynków prezentuje niedostateczny jej poziom. Dotyczy to zarówno porządku na prywatnych posesjach jak i stanu elewacji wielu budynków w mieście.

I. 12. Promocja Gminy

Promocja Piechowic tworzy system komplementarnych elementów. Idea promocji zawiera się w hasle Piechowic: „Góry możliwości, miasto aktywności”. Hasło nawiązuje do położenia geograficznego miasta, odwołuje się zarazem do jego różnorodnego potencjału społeczno-kulturalno- gospodarczego oraz do sposobu życia mieszkańców i spędzania czasu przez turystów. Stanowi metaforyczną wizję celu, do którego zmierzają Piechowice. Uzupełnieniem hasła jest logotyp, przedstawiający stylizowane nowoczesną kreską koło młyńskie z herbu, będące zarazem kołem rowerowym – symbolem jednej z najważniejszych dla Piechowic dziedzin sportu czyli kolarstwa górskiego. W logotypie widać też zarys wody spływającej na koło młyńskie, albo – inaczej patrząc – zarys gór jako miejsca uprawiania kolarstwa. Do oficjalnych wystąpień używa się oficjalnego herbu Gminy, wprowadzonego statutem miasta. Zezwala się również stosować herb na produktach lokalnych o wysokiej wartości na podstawie indywidualnej zgody Burmistrza. Wizerunek herbu znalazł się na pamiątce z Piechowic – pucharach szklanych M. Sztabińskiej oraz na etykiecie miodu mistrza pszczelarskiego J. Wójcika, wytwarzającego tradycyjny produkt pod nazwą „Skarb Piechowic”.

Logotyp Gminy Miejskiej Piechowice

Promocja miasta to przede wszystkim imprezy sportowe, kulturalne i turystyczne. Miasto przygotowuje i upublicznia kalendarz imprez na dany rok. Niektóre z nich mają charakter integracyjny dla mieszkańców osiedla, ale największe ściągają mieszkańców z całego miasta, okolicznych gmin, a nawet regionu i miasta partnerskiego Upice. Największą coroczną imprezą jest Kryształowy Weekend, odbywający się w czerwcu - lipcu. Impreza odwołuje się do tradycji lokalnych, stanowi zarazem festyn dla mieszkańców, podczas którego mogą uczestniczyć w koncertach, wystawach, obserwować pracę rzemieślników itp. Istotnym elementem promocji są publikacje, tablice informacyjne, gadzety reklamowe, strona internetowa www.piechowice.pl itp. Twarzą reklamową Piechowic jest kolarz Marek Galiński, czterokrotny olimpijczyk, członek KS Lechia Piechowice, mistrz dla trenującej młodzieży, a od 2009 r. także honorowy obywatel Piechowic.

I. 13. Polityka społeczna

Gmina Miejska Piechowice zmierza do unowocześniania i profesjonalizacji pomocy społecznej oraz rozszerzenia współpracy z grupami społecznymi i organizacjami działającymi w sferze aktywności społecznej. W tym celu monitoruje się istniejące i powstające problemy społeczne, doskonali informację o możliwościach pomocy, wspiera ideę samopomocy (np. grupy środowiskowe), wspomaga rodziny w uzyskiwaniu minimalnego poziomu bezpieczeństwa socjalnego (np. pomoc w poszukiwaniu zatrudnienia).

Wśród nowych wyzwań daje się zauważyć potrzeba kompleksowej pomocy poszkodowanym przez żywioły (powódź, huragan, pożar) oraz systemowe wsparcie dla seniorów. Coraz więcej mieszkańców zainteresowanych jest usługami opiekuńczymi: w 2009 r. 5 opiekunek obsługiwało 17 podopiecznych; w domach pomocy społecznej przebywały 2 osoby, a kolejne 3 osoby oczekiwały na miejsca (miasto dopłaca do utrzymania pensjonariuszy, ale nie ma miejsc w placówkach na terenie kraju). Jedna osoba w 2009 r. przebywała w zakładzie opiekuńczo-leczniczym.

Problemem społecznym jest stosunkowo duża ilość osób uzależnionych od alkoholu (według stwierdzenia lekarskiego 37 osób, w tym 25 żyjących z rodzinami) lub mających problemy w wyniku jego nadużywania. Istnieje w mieście Klub Abstynenta „Eden”, korzystający z szerokiego wsparcia z budżetu Gminy. Ponadto funkcjonuje punkt konsultacyjny, w którym bezpłatnych porad udzielają psycholog i pedagog. Osoby spożywające alkohol często są sprawcami wykroczeń.

Sporą grupą beneficjentów pomocy społecznej są osoby korzystające z zasiłku celowego (w 2009 r. stale ponad 100 osób), finansowanego ze środków własnych Gminy.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

Największą grupą klientów MOPS otrzymujących zasiłek są osoby spożytkowujące otrzymane środki na zakup opału, pozostali kupują leki, żywność (poza rządowym programem dożywiania, w którym uczestniczy Gmina), odzież, usuwają skutki żywiołów.

Gmina realizuje także projekt „Nowa szansa”, w ramach którego uzyskują 90% dofinansowania zewnętrznego na 1 działanie w każdym roku aż do 2013 r., adresowane do podopiecznych, a wybrane na podstawie ankiet (do tej pory zrealizowano np. zajęcia komputerowe, psychologiczne, warsztaty doradztwa pracy. Cennym elementem projektu jest fakt, że osoby uczestniczące w projekcie zawierają kontrakty socjalne, w których zobowiązują się do określonego zachowania w zamian za możliwość otrzymywania niektórych świadczeń. Zawieranie kontraktów socjalnych, mimo kłopotów z egzekwowaniem zobowiązań od osób je podpisujących, jest zgodne z nowoczesnym sposobem udzielania świadczeń – nie „za darmo”, ale za pozytywną pracę nad sobą.

I. 14. Lokalny rynek pracy

W mieście nie prowadzi się ewidencji istniejących miejsc pracy – fragmentaryczną wiedzę na ten temat posiadają ZUS i PUP, jednak dane nie są upubliczniane w ujęciu jednostkowym. Głównymi pracodawcami w 2009 r. byli: „Wepa Professional Piechowice” S.A., Polcolorit S.A. wraz z Marconi Sp. z o.o., Energoinstal S.A. Oddział w Piechowicach, Przedsiębiorstwo Handlowo-Produkcyjne „Metal”, hotele „Barok” i „Las” oraz administracja publiczna (158 osób w jednostkach gminnych: placówkach oświatowych, Urzędzie Miasta, MOPS, POK, ZUK; ponadto 6 osób w spółce komunalnej „Wspólny Dom” sp. z o. o. i 25 osób w KSWiK sp.z o.o., w której udział ma Gmina Miejska Piechowice i inne okoliczne samorządy. Oprócz powyższego przy Urzędzie Miasta cyklicznie zatrudnianych jest kilkunastu pracowników gospodarczych na krótkotrwałe umowy o pracę (dofinansowane przez PUP). Jak wynika z ankiet, wielu piechowiczanki pracuje na terenie sąsiadującej Jeleniej Góry, będącej ośrodkiem metropolitalnym o znaczeniu ponadpowiatowym. Ilość osób zatrudnionych na umowę o pracę nie jest wystarczająca dla zilustrowania tematyki zatrudnienia, ponieważ często stosowane jest samozatrudnienie (jednoosobowe firmy oferujące swoje usługi innym podmiotom) oraz – jak w całym kraju – pewna ilość osób utrzymuje się z tzw. „pracy na czarno” czyli bez formalnego tytułu.

W rejestrze osób bezrobotnych prowadzonym przez PUP na koniec roku 2008 widniały 232 osoby, w tym 62 osoby z prawem do zasiłku (krótkotrwałe bezrobotne). Liczba bezrobotnych od 2007 r. jest lekko wzrastająca, być może w części z powodu ogólnoswiatowego kryzysu gospodarczego. W horyzoncie kilkuletnim można spodziewać się pojawienia się nowych miejsc pracy w sytuacji koniunktury dla obecnie istniejących zakładów i ich produktów (art. higieniczne z papieru, ceramika łazienkowa, elementy metalowe itp.) oraz wybudowania nowych obiektów hotelarskich.

I. 15. Środowisko naturalne – rolnictwo, ekologia

Dużą część Gminy (zwłaszcza wzniesienia i tereny górskie) stanowi las, będący częściowo w obszarze Karkonoskiego Parku Narodowego, częściowo w jego otulinie oraz w nakładającym się na powyższy teren chroniony obszarze Natura 2000 (być może ten obszar będzie poszerzony). Las i jego funkcje w istotny sposób warunkują inwestycje w jego pobliżu (np. problem zachowania odległości od ściany lasu czy korytarzy ekologicznych). Na terenie Gminy znajduje się kilka pomników przyrody ożywionej (drzewa, w tym kilkusetletni cis) i 1 pomnik przyrody nieożywionej (kociołki wietrzeniowe w Michałowicach).

Piechowice w ostatnich kilkunastu latach utraciły funkcję rolniczą. Liczba

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Zasoby Piechowic jako źródło powinności, możliwości i inspiracji

płatników podatku rolnego wskazuje, że kilkaset osób posiada na terenie Gminy co najmniej 1 hektar przeliczeniowy ziemi. Jednak w mieście jest zaledwie kilka osób, dla których rolnictwo jest co najmniej dodatkowym źródłem utrzymania oraz jedna osoba prowadząca gospodarstwo hodowlane i jeden właściciel pasieki, które pozwalają utrzymać się z dochodów przez nie wytwarzanych. Grunty użytkowane na uprawę zbóż należą do rolników spoza miasta. Nie prowadzi się rolnictwa ekologicznego, w kilku punktach świadczono usługi noclegowe reklamowane jako agroturystyka. Gmina posiada status miasta, tym samym grunty nie podlegają odrolnieniu i mogą być przeznaczane na różne cele, stosownie do zapisów w miejscowym planie zagospodarowania przestrzennego. Nie ma obecnie na terenie miasta przedsiębiorstw przemysłu rolnego w sensie ścisłym.

Do najważniejszych wyzwań w zakresie ekologii należą: upowszechnienie korzystania z kanalizacji zbiorczej, polepszenie jakości dostarczanej wody, likwidacja azbestu, modernizacja kotłowni zbiorczych, montowanie urządzeń ograniczających zużycie energii.

I. 16. Drogi i infrastruktura drogowa

Na obszarze Piechowic przebiega (11,4 km, poza centrum miasta) droga krajowa nr 3 z Jakuszyca do Świnoujścia oraz krzyżująca się z nią droga wojewódzka nr 366 (3,9 km) z Piechowic do Kowar. Ponadto funkcję dróg zbiorczych pełnią drogi powiatowe nr 2649D przez Michałowice (5,6 km) i nr 2763D przez Pakoszów i Piastów (4,4 km). Uzupełnieniem systemu dróg są drogi gminne (36,237 km) stanowiące sieć 79 ulic i placów.

Malowniczy tunel na drodze do Michałowic

Głównymi problemami drogownictwa jest zły stan techniczny wielu ulic i chodników (za co odpowiada właściciel drogi), stan oświetlenia drogowego (mimo remontów i doświetleń), brak odpowiedniej kanalizacji burzowej. Wyzwaniem jest stale wzrastająca liczba samochodów, powodująca uciążliwość w znalezieniu dogodnego miejsca parkingowego oraz nadmierny ruch na spokojnych dotychczas osiedlowych uliczkach. W 2009 r. miasto oddało do użytku parking przy ul. Szklarskiej na 20 stanowisk w centralnej części Piechowic.

I. 17. Kanalizacja i zaopatrzenie w wodę

Stan zbiorczej kanalizacji sanitarnej Piechowic (21,5 km) w 2009 r. ocenić należy jako niesatysfakcjonujący. Niewiele ponad połowa gospodarstw domowych miała dostęp do kanalizacji zbiorczej, zaś sieci w dużej części zasługiwały na wymianę z powodu wyeksploatowania. Przyczyną istniejącego stanu rzeczy jest zarówno szeroka rozpiętość

geograficzna miasta, wymagająca znacznych inwestycji, których od lat nie dokonywano, jak też brak środków indywidualnych odbiorców na podłączenie się do magistrali kanalizacyjnych Gminy.

Dużo lepiej wyglądało w 2009 r. zaopatrzenie gospodarstw domowych w wodę, gdyż ponad 90% gospodarstw domowych pozyskiwało wodę z publicznego wodociągu w zarządzie KSWiK sp. z o.o., a pozostałe były wyposażone w studnie. Z uwagi na zmianę poziomu wód gruntowych w ostatnich latach niektóre studnie w okresie letnim zapewniają jednak niewystarczającą ilość wody (np. w Piastowie), co powoduje konieczność remontów lub podjęcia decyzji o podłączeniu się do miejskiej sieci wodociągowej. Woda w miejskim wodociągu pochodzi z 2 ujęć wody, tj. Śnieżne Kotły i Górzyniec. Ponieważ są to ujęcia powierzchniowe, jakość wody zależy od warunków atmosferycznych i w 2009 r. trwały intensywne prace w celu zapewnienia dostaw wody bez zanieczyszczeń mineralnych. Wciąż jednak ujęcie wody w Górzycu zasługuje na doinwestowanie w celu zapewnienia lepszej filtracji wody po gwałtownych deszczach.

W celu modernizacji istniejących sieci wodnej i kanalizacyjnej miasto przystąpiło do II etapu inwestycji dokonywanych w ramach projektu realizowanego przez dla okolicznych gmin przez KSWiK sp. z o.o. Dzięki temu z Funduszu Spójności pozyskane zostanie 70% środków na remonty i inwestycje (wartość projektu dla Gminy Piechowice: 64,63 mln zł), które potrwać do 2015 r. i obejmą wszystkie części miasta. Efektem projektu będzie ok. 39,5 km nowopolozonej kanalizacji sanitarnej wraz z 5 przepompowniami i ok. 17,3 km nowopolozonego wodociągu z 2 stacjami hydroforowymi.

Polityka miasta od 2009 r. obejmuje nie tylko remonty i inwestycje, ale też dążenie do zminimalizowania opłat ponoszonych przez mieszkańców i podmioty gospodarcze za bieżące zużycie wody i ścieków. Na podstawie uchwał Rady Miasta wprowadzono dopłaty z budżetu Gminy dla dostawcy wody (KSWiK sp. z o.o.), które stanowią istotną część gminnych wydatków.

I. 18. Sytuacja mieszkaniowa

Na terenie miasta dominuje zabudowa jednorodzinna (małe domy), a w centralnej części i na osiedlach zabudowa przedwojenna kilkurodzinna oraz kilkanaście ok. 30-letnich bloków mieszkalnych. Zdecydowana większość mieszkań należy do właścicieli prywatnych, ponadto w centrum kilka bloków należy do Spółdzielni Mieszkaniowej „Ostoja” z siedzibą w Jeleniej Górze. Kilkanaście mieszkań należy do zakładów pracy. Na terenie miasta znajduje się także 309 mieszkań komunalnych, które są sprzedawane lokatorom w liczbie ok. 10 rocznie. Mieszkaniem komunalnymi zarządza spółka „Wspólny Dom”, należąca do Gminy.

Potrzeby mieszkaniowe lokalnej społeczności nie są w pełni zaspokojone, co jest rezultatem braku polityki mieszkaniowej w minionych latach, np. miasto nie posiada lokali zastępczych. W najbliższych latach można spodziewać się konieczności przekwaterowania mieszkańców z komunalnego zasobu mieszkaniowego. Miasto stoi przed koniecznością rozważenia budowy lokali mieszkalnych o statusie lokali socjalnych.

ROZDZIAŁ II

OCZEKIWANIA SPOŁECZNE W STOSUNKU DO GMINY

II. 1. Raport z konsultacji społecznych

Zadaniem strategii rozwoju jest uwzględnienie społecznych oczekiwań i aspiracji. Nawet jeśli strategia ma charakter autorski i opracowana jest w sposób ekspercki, podstawą do jej tworzenia są wyniki przeprowadzonych konsultacji. Z tego powodu tworzenie strategii dla Piechowic oparto na społecznych konsultacjach. Punktem wyjścia do przeprowadzonych konsultacji uczyniono obowiązujący Plan Rozwoju Lokalnego. Przeprowadzono dwa spotkania konsultacyjne, podczas których dyskutowano o najważniejszych problemach Piechowic. Podczas tych spotkań zebrano sugestie dotyczące najważniejszych zadań i celów rozwojowych.

Z oczywistych względów w konsultacjach nie uczestniczą wszyscy mieszkańcy danej gminy. Powodem jest ograniczone zainteresowanie mieszkańców, którzy chętnie angażują się społecznie będąc niezadowolonymi. W każdej społeczności występują liderzy lokalni - ich głos, będący emanacją zbiorowych oczekiwań, musi wystarczać. Jednak niezależnie od konsultacji bezpośrednich metodą ankiety podjęto próbę ustalenia oczekiwań społecznych w gminie.

Dla uporządkowania dyskusji z liderami, wykorzystano gotowe sformułowania zawarte w Programie Rozwoju Lokalnego - uczestnicy odnieśli się do zawartych w Programie tez. W niniejszym rozdziale nie będą przedstawiane wszystkie głosy i wątki poruszane podczas spotkań, lecz te jedynie, które ściśle dotyczą opracowanej strategii i nie stanowią głosów odosobnionych.

II.2 Plan Rozwoju Lokalnego jako zbiór postulatów wymagających aktualizacji

W pierwszym spotkaniu w dniu 17.09.2009 r. uczestniczyło 17 osób: radnych i przedstawicieli miejskich instytucji budżetowych. W drugim spotkaniu uczestniczyło 11 przedstawicieli Rady Miasta i przedstawicieli organizacji pozarządowych oraz biznesu.

W trakcie dyskusji o pierwszeństwie turystyki albo przemysłu zwrócono uwagę, że w Piechowicach istnieją dwa zakłady mające istotne znaczenie dla sytuacji społecznej i gospodarczej miasta oraz na fakt, że istniejący plan zagospodarowania przestrzennego wyznacza kierunki rozwojowe Piechowic. Pojawiło się stwierdzenie, że Piechowice są częścią Karkonoszy i teza ta musi być uwzględniona w zamierzeniach rozwojowych miasta. Zgodzono się ze stwierdzeniem, że turystyka nie zapewni wystarczającej siły dla utrzymania miasta i jego mieszkańców, wobec powyższego powinna być skojarzona z gospodarką sprzyjającą ochronie środowiska naturalnego, prowadzoną przez małe i średnie przedsiębiorstwa. Preferowane powinny być te rodzaje działalności gospodarczej, które wzbogacają ofertę turystyczną miasta. Wskazano na potrzebę kontynuowania zawodów wynikających z miejscowej tradycji - szklarstwa i papiernictwa.

W kwestii mieszkalnictwa, wskazano na szanse, jakie miasto już po części wykorzystuje w związku z osiedlaniem się w Piechowicach nowych mieszkańców. Zaproponowano oddzielenie działań na rzecz turystyki od działań na rzecz rekreacji. Te

pierwsze należy zaliczyć do sfery gospodarczej, podczas kiedy te drugie do sfery mieszkalnictwa. Zwrócono jednak uwagę na to, że podniesienie poziomu możliwości rekreacyjnych dla mieszkańców zapewnia jednocześnie lepsze warunki dla turystyki. Wskazano możliwości, jakie stwarza rozbudowa stadionu z boiskiem i bazą noclegową. Stwierdzono, że istnieje możliwość wykorzystywania stadionu w Piechowicach przez kluby piłkarskie uczestniczące w zgrupowaniach w Szklarskiej Porębie.

Poniżej omówione zostaną kolejne sformułowania zawarte w Programie Rozwoju Lokalnego.

- *„Celem głównym rozwoju przestrzennego oraz społeczno-gospodarczego miasta Piechowice jest dążenie do uzyskania takiej jego struktury, która w zrównoważony i harmonijny sposób pozwoli na wykorzystanie jego zasobów dla poprawy warunków życia mieszkańców, przy zachowaniu i rewaloryzacji najcenniejszych elementów środowiska przyrodniczego i kulturowego poprzez wykorzystanie następujących walorów.”*

Zwrócono uwagę na małą komunikatywność tego zapisu i wyrażono opinię, że wymaga on przeredagowania, aby był prosty i zrozumiały.

W dyskusji omawiającej wykorzystanie istniejących walorów przedstawiono następujące propozycje zmian:

- *„tradycja gospodarcza poparta dobrze rozwiniętą funkcją przemysłową”*

Zwrócono uwagę na konieczność nawiązania do turystyki, szklarstwa i papiernictwa, a także do wymogów związanych z ochroną środowiska naturalnego. Wskazano na możliwości rozwoju rzemiosł unikalnych i zanikających. Pojawiła się propozycja utworzenia inkubatora przedsiębiorczości, związanego z tymi rzemiosłami.

- *„rozwój Piechowic jako samodzielnego ośrodka turystycznego z rozbudowaną i zróżnicowaną bazą turystyczno-wypoczynkową oraz sportową”*

Podczas dyskusji mówiono o istniejących ścieżkach rowerowych, ogólnopolskich imprezach kolarskich, wskazano na alternatywną wobec Szklarskiej Poręby ofertę turystyczną.

- *„rozwój funkcji mieszkaniowej dla zaspokojenia potrzeb mieszkańców przy założonym standardzie 30m²pu/mieszkańca w zróżnicowanych formach zabudowy”*

Ten zapis wymaga według uczestników spotkania znacznej modyfikacji. Powinien uwzględniać zjawisko osiedlania się nowych mieszkańców w niektórych dzielnicach Piechowic. Miasto obecnie nie buduje nowych mieszkań i może jedynie poprzez infrastrukturę miejską i rekreacyjną przyciągać nowych mieszkańców, a dotychczasowym mieszkańcom poprawiać jakość życia w tych sferach, na jakie ma wpływ. Mówiono także o koniecznych remontach i rewitalizacji zasobów mieszkalnych.

- *„ochrona zasobów środowiska przyrodniczego i kulturowego, których dobry stan jest warunkiem rozwoju funkcji turystycznej oraz bezpośrednio wpływa na jakość zamieszkania i życia mieszkańców”*

Zapis powyższy jest zbyt ideowy i mało praktyczny. Podkreślono, że w tej kwestii potrzebna jest współpraca z Karkonoskim Parkiem Narodowym i Lasami Państwowymi. Gmina Miejska Piechowice, sąsiadując z zasobami przyrodniczymi Parku na swoim terenie, nie posiada znaczących zasobów ekologicznych. Kwestią wymagającą uwagi jest gospodarka odpadami i ochrona kilku istotnych obiektów przyrodniczych. Zaproponowano zintensyfikowanie działań edukacyjnych z zakresu ekologii w odniesieniu do dzieci, młodzieży, a także dorosłych. Poruszono temat rekultywacji dawnego wysypiska śmieci.

- *„ochrona i poprawa jakości urbanistycznej uwzględniające dotychczasowe historycznie ukształtowane układy przestrzenne”*

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Oczekiwania społeczne w stosunku do Gminy

- „*utrzymanie funkcji przemysłowej z jej restrukturyzacją w kierunku przemysłu wysokiej technologii i maksymalnie ograniczonego wpływu na środowisko przyrodnicze*”

Według uczestników spotkania zapis ten stracił aktualność. Zapis o wysokiej technologii nie ma według dyskutujących żadnego uzasadnienia. Uznali oni, że należy wpisać propozycję o wsparciu rozwoju działalności rzemieślniczej i usług powiązanych z turystyką. Pozostawić należy jednak zapis o dbaniu o środowisko przyrodnicze.

- „*rozwój funkcji związanych z obsługą komunikacji jako ważnej gałęzi gospodarki obszaru*”

Zapis ten dla uczestników dyskusji nie jest czytelny. Domyślają się, że dotyczy możliwości wspierania działalności gospodarczej podmiotów posiadających nieruchomości wzdłuż dróg, ale z racji tego, że są to nieruchomości prywatne, miasto może w tej sprawie jedynie prowadzić działania wspierające niezależne inicjatywy.

- „*stworzenie warunków przestrzennych dla rozwoju zróżnicowanych form tzw. małej przedsiębiorczości w sektorze usług i wytwórczości*”

Ten zapis według dyskutujących należy uznać za wiodący dla kierunku rozwoju gospodarczego z uwzględnieniem powiązań z turystyką, a także wobec wyżej omawianego celu „*utrzymanie funkcji przemysłowej ...*”

- „*rozwój infrastruktury technicznej w kierunku pełnego wyposażenia obszaru w media*”

Ta kwestia jest realizowana w ramach Karkonoskiego Systemu Wodociągów i Kanalizacji - projektu budowy kanalizacji i wodociągów, w którym uczestniczą Piechowice.

W trakcie dyskusji rozszerzono listę celów strategicznych o następujące cele:

- Kultura rozumiana z jednej strony jako aspekt uzupełniający ofertę turystyczną Piechowic, a w szczególności kulturalne znaczenie Michałowic (artyści teatru), zaś z drugiej - kultura jako element tworzenia oferty spędzania czasu dla mieszkańców Piechowic,
- Komunikacja miejska decydująca o łączności Piechowic z Jelenią Górą. Mówiono o szansach, jakie stwarza połączenie kolejowe.
- Stałe podnoszenie poziomu edukacji i zwiększanie oferty opieki nad dziećmi w wieku przedszkolnym. Przy tej okazji zaproponowano, aby w Piechowicach powstały placówki opieki nad dziećmi turystów. Poruszono także problem popołudniowej opieki nad dziećmi przedszkolnymi.
- Bezpieczeństwo w powiązaniu z zapewnieniem możliwości spędzania wolnego czasu przez piechowicką młodzież. Dyskutujący uznali za właściwe przeprowadzenie ankiety wśród młodzieży i w oparciu o nią stworzenie programu przeciwdziałającego patologiom w tej grupie wiekowej. Postulowano także powołanie straży miejskiej.

W kolejnej części spotkania poddano pod głosowanie wykaz najważniejszych spraw do załatwienia przez władze Piechowic. Są to:

- Skanalizowanie i zwodociągowanie miasta
- Modernizacja i budowa kanalizacji deszczowej
- Rozbudowa bazy sportowo-rekreacyjnej
- Usprawnienie komunikacji poprzez modernizację dróg
- Budowa parkingów w mieście
- Modernizacja oświetlenia ulicznego gminy i budowa nowych punktów oświetleniowych
- Modernizacja Piechowickiego Ośrodka Kultury
- Modernizacja placówek oświatowych
- Remont zabudowy regulacyjnej potoku „Młynówka”

- Utworzenie Muzeum Szklarstwa
- Prace w zakresie zagospodarowania przestrzennego

Podczas dyskusji zgodzono się z ogólnym celem strategicznym Piechowic: zapewnieniem mieszkańcom wysokiego poziomu życia poprzez wpływ na tworzenie miejsc pracy i dogodnych warunków zamieszkania, ochronę zdrowia, bezpieczeństwo, podnoszenie poziomu edukacji oraz zwiększenie dostępu do kultury, sportu i rekreacji, z zachowaniem kulturowego dziedzictwa i poszanowania środowiska naturalnego.

W dyskusji nad celami częściowymi zgłoszono następujące propozycje i uwagi:

wspieranie przedsiębiorczości na terenie miasta poprzez:

- *aktywizację lokalnych zasobów* [ze szczególnym uwzględnieniem tradycji papierniczych i szklarskich, a także wspieranie rozwoju działalności rzemieślniczej wzbogacającej ofertę turystyczną]
- *bezpośrednie inwestycje w infrastrukturę techniczną,*
- *kształtowanie w społeczności lokalnej aktywnej, przedsiębiorczej postawy.* [Powstanie inkubatora przedsiębiorczości, który pomagałby w tworzeniu niewielkich podmiotów gospodarczych nastawionych na unikalne i specyficzne rzemiosło oraz wytwarzanie lokalnych produktów.]

poprawa warunków życia mieszkańców Piechowic poprzez zapewnienie:

- *bezpieczeństwa publicznego,*
- *edukację i oświatę,*
- *tworzenie korzystnych warunków mieszkaniowych* [W tym warunków do rekreacji i warunków sprzyjających osiedlaniu się nowych mieszkańców. Zwrócono uwagę na ważność sprawnej komunikacji z Jelenią Górą]

ochrona środowiska przyrodniczego i kształtowanie ład przestrzennego poprzez:

- *poprawę stanu środowiska naturalnego* [Rekultywacja dawnego śmietniska miejskiego, promocja zachowań proekologicznych, rozważenie wprowadzenia podatku śmieciowego.]
- *dbanie o ład przestrzenny miasta i jego funkcjonalność dla mieszkańców.*

pielęgnacja kultury oraz rozwój sportu i rekreacji poprzez:

- *zachowanie stanu dziedzictwa kulturalnego oraz jego promocja w skali ponadlokalnej,*
- *wykreowanie Piechowic jako liczącej się i znanej w kraju miejscowości sportu i rekreacji.* [Uznano, że należy wykorzystać rozbudowę stadionu miejskiego do stworzenia oferty przeprowadzania treningów przez kluby będące na zgrupowaniach w Szklarskiej Porębie. Oferta rekreacyjna powinna w pierwszej kolejności uwzględniać potrzeby mieszkańców Piechowic]
- *podjęcie działań na rzecz podniesienia świadomości kulturalnej mieszkańców.* [Wspierać działalność lokalnych artystów]

Podczas omawiania tych celów częściowych zgłoszono problem opieki socjalnej ze szczególnym uwzględnieniem osób niepełnosprawnych i starszych oraz konieczność uznania tej problematyki za jeden z celów strategicznych.

Omawiając uwarunkowania korzystne dla rozwoju, dokonano następujących ustaleń (w nawiasach kwadratowych uwagi zebranych):

* *atrakcyjność przyrodniczo – krajobrazowa miasta, położenie przy ważnym ciągu komunikacyjnym i w sąsiedztwie granicy państwa oraz dobrze rozwinięta i zróżnicowana baza ekonomiczna stwarzają dobre warunki dla rozwoju sfery gospodarczej.*

* *różnorodność funkcjonalna bazy ekonomicznej miasta jest czynnikiem ograniczającym zjawisko bezrobocia i umożliwia wprowadzenie ew. zmian strukturalnych wynikających z ogólnej koniunktury gospodarczej.* [Zapis zbyt ogólnikowy]

* *bliskie sąsiedztwo Czech i stabilne kontakty transgraniczne sprzyjają rozwojowi funkcji*

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Oczekiwania społeczne w stosunku do Gminy

komercyjnych – zwłaszcza z zakresu turystyki i handlu. [Bliskie sąsiedztwo Czech jest szansą. Brak stabilnych kontaktów trans granicznych lokalnej społeczności]

Omawiając uwarunkowania ograniczające zgłoszono następujące uwagi (w nawiasach kwadratowych uwagi zebranych):

* *bliskie sąsiedztwo Szklarskiej Poręby stanowi istotną konkurencję w branży turystycznej i wymaga tworzenia szczególnie atrakcyjnej, bogatej oferty. [Sąsiedztwo Szklarskiej Poręby należy rozpatrywać jako korzystne]*

* *warunki topograficzne i klimatyczne oraz znaczny udział gleb słabych rolniczo utrudniają rozwój gospodarki rolnej mimo znacznego arealu. [Uznano zapis za odpowiadający stanowi aktualnemu]*

* *znaczna powierzchnia obszarów chronionych wiąże się z ograniczeniami w ich użytkowaniu i krępuje rozwój infrastruktury turystycznej. [W odczuciu uczestników spotkania istnieje dobra współpraca z Karkonoskim Parkiem Narodowym.]*

Na zakończenie poddano analizie zgłaszane czynniki zewnętrzne i wewnętrzne sprzyjające lub zagrażające rozwojowi. W efekcie otrzymano następującą listę czynników:

UWARUNKOWANIA ZEWNĘTRZNE		UWARUNKOWANIA WEWNĘTRZNE	
pozytywne	negatywne	pozytywne	negatywne
Położenie w Karkonoszach – regionie turystycznym	Przelotowość miejscowości	Aktywizacja sportowa miasta, działalność obiektów infrastruktury sportowej	Brak centrum stałej rozrywki i kultury służącej wszystkim
Bliskość i renoma Szklarskiej Poręby-kurortu turystycznego, bliskość Pragi, Wrocławia, Berlina	Starzenie się społeczności (młodzi wyjechali)	Estetyka przestrzeni publicznej w centrum miasta	Gospodarka wodno-kanalizacyjna i gospodarka odpadami
Przemysł ceramiczny i rzemiosło, szklarstwo w ujęciu historycznym i obecne, tradycje szklarskie	Sąsiedztwo Szklarskiej Poręby	Panoramiczne widoki- Bobrowe Skał, Michałowice Złoty Widok	Zagrożenie powodziowe powodowane przez rzekę Kamienną
Tereny do uprawiania kolarstwa górskiego, narciarstwa biegowego i turystyki pieszej	Niedostateczna liczba odpowiednich miejsc pracy, mieszkań	Artystyczny klimat Michałowic	Grupy pijących alkohol w różnych miejscach miasta
Droga krajowa nr 3	Niezadawalający stan dróg	Historyczne uwarunkowania - szklarstwo, papiernictwo	Słaba idea wolontariatu

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Oczekiwania społeczne w stosunku do Gminy

Obiekty kultury	Ograniczenia z programu "Natura 2000"	Kolarstwo górskie-zainteresowanie wśród mieszkańców	Brak informacji o tym co się dzieje w mieście
Baza noclegowa	Niebezpieczeństwo powodziowe	Rozwijający się duży zakład papierniczy WEPA	Niedostateczna współpraca władz z mieszkańcami
Pomnik przyrody-cis	Skromna promocja	Trasy rowerowe	Brak komunikacji między organizacjami pozarządowymi
Współpraca z KPN i nadleśnictwem	Barierzy architektoniczne	Potencjał ludzi - organizacje	Brak efektywnej współpracy z przedsiębiorcami
Strefa nadgraniczna	Zanieczyszczanie rzeki Kamiennej	Zabytki – np. Pałac, cis	Bliskość przemysłu w stosunku do dzielnic mieszkaniowych

Na zakończenie spotkania poproszono uczestników o podanie listy mocnych i słabych stron Piechowic. Pomijając odpowiedzi odosobnione, nie znajdujących potwierdzenia, albo nawet znajdujących zaprzeczenie w wypowiedziach innych uczestników konsultacji i poszukując generalnego ujęcia podnoszonych aspektów, wyróżniono najczęściej powtarzające się odpowiedzi:

Mocne strony	Słabe strony
Położenie geograficzne – korzystne do życia i odpoczynku, w turystycznym regionie	Niewystarczające (niepowszechne) zaangażowanie mieszkańców w sprawy o charakterze publicznym
Propagowanie sportu i rozwijająca się infrastruktura techniczna umożliwiająca trenowanie różnych dyscyplin sportu	Ograniczony dostęp do kultury, rozrywki i ciekawego spędzania czasu
Edukacja dzieci i młodzieży – na średnim krajowym poziomie	Zaśmiecanie środowiska
Dobra baza turystyczna	Stan dróg w mieście i estetyka budynków
Tereny korzystne do dalszego rozwoju bazy turystycznej	Brak wyraźnych zachęt do prowadzenia działalności przez małych przedsiębiorców
Zakłady generujące miejsca pracy	Przekształcenia w przemyśle i problem terenów poprzemysłowych
Aktywne organizacje pozarządowe	Bezpieczeństwo

II. 3. Ankieta wśród mieszkańców

W celu możliwie szerokiej promocji pracy nad strategią postanowiono sięgnąć do

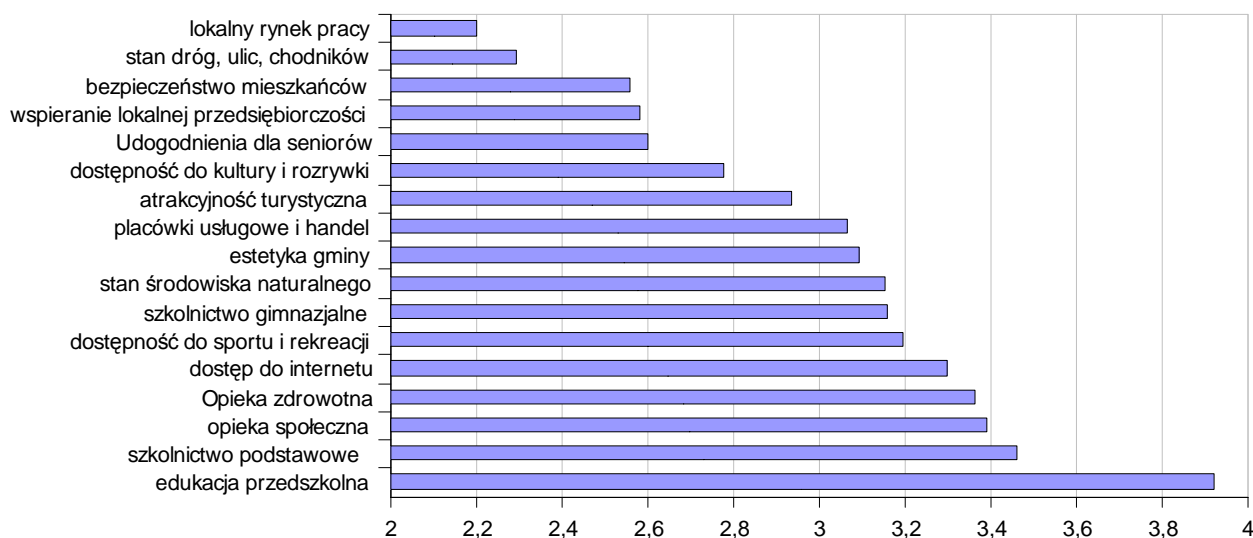
Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Oczekiwania społeczne w stosunku do Gminy

opinii mieszkańców. W tym celu posłużono się anonimową ankietą dystrybuowaną w miejscach publicznych i na stronie internetowej Gminy. Efektem jest 117 wypełnionych formularzy, w których mieszkańcy od 15 roku życia odnieśli się do jakości życia w Piechowicach i priorytetów rozwojowych ważnych z punktu widzenia subiektywnie pojmowanych interesów respondenta. Odpowiedzi na powyższe kwestie uzyskano w pytaniach typu zamkniętego, natomiast pytanie otwarte pt. „Jakim miastem powinny być Piechowice” najczęściej było pomijane przez respondentów i tylko w 5 ankietach wskazano odpowiedzi odnoszące się do rozwoju turystycznego, zrównoważonej gospodarki przestrzennej, albo pozytywnego wizerunku miasta sprzed kilkudziesięciu lat w zakresie estetyki przestrzeni publicznej. Respondenci w ten sposób ujawnili, że wolą wybrać odpowiedzi z listy propozycji niż próbować samodzielnie dokonywać ich konstrukcji. Mimo to uznać należy, że ankietę jest narzędziem uzupełniającym konsultacje społeczne z liderami środowisk aktywnych w Gminie i wskazać podstawowe wyniki.

Oceniając warunki życia w Piechowicach, ankietowani odnosili się do 17 kategorii spraw, na które wpływa ma Gmina. Ocena zawierała się w skali od 1 (zła) do 5 (bardzo dobra), można było wybrać odpowiedź „brak zdania”. Wyniki oceny przedstawia poniższy wykres:

Ocena jakości życia

Na pytanie o priorytety rozwojowe, ankietowani mieli za zadanie wybrać z powyższej listy pięć działań ich zdaniem najważniejszych. I tak: największą potrzebą według ankietowanych mieszkańców Piechowic jest poprawa stanu dróg (93% ankietowanych). Znacznie mniej ankietowanych wskazuje na poprawę estetyki miasta (56%), ochronę przeciwpowodziową i promocję (po 46%). Najmniej wskazań otrzymały: poszukiwanie inwestorów zewnętrznych (15%), poprawa edukacji (14%), udogodnienia dla seniorów (13%).

ROZDZIAŁ III

ANALIZA UWARUNKOWAŃ WPŁYWAJĄCYCH NA ROZWÓJ GMINY: SWOT

III. 1. Uwarunkowania

W rozwoju lokalnym w równej mierze należy zwracać uwagę na czynniki obiektywne, jak i subiektywne. Tej zasadzie należy podporządkować opis uwarunkowań rozwojowych. To, czy jakieś obiektywne uwarunkowanie uznane zostanie za sprzyjające rozwojowi lub jemu zagrażające, zależy w znacznej mierze od uznania podmiotów strategii. Rozwój dokonuje się pod wpływem aktów woli, a nie jako proces samoistny. Jeżeli Gmina chce mieć wpływ na swój rozwój, musi dokonać działań na dwóch polach aktywności. Na pierwszym z nich musi chcieć i umieć wykorzystać okoliczności sprzyjające – wewnętrzne i zewnętrzne. Synergia tych dwóch obszarów uwarunkowań może, choć nie musi, zapewnić Gminie sukces. Drugim polem aktywności Gminy jest reakcja na działanie czynników negatywnych, kiedy uwarunkowania zewnętrzne trafiają na wewnętrzne słabości Gminy. Brak działania wobec takich okoliczności skazuje Gminę na bycie jedynie obserwatorem własnego zastoju. Z tego powodu warunkiem osiągnięcia sukcesu przez Gminę jest sprawne wykorzystanie własnych zalet, wykorzystanie sprzyjających okoliczności oraz jednoczesne likwidowanie słabości hamujących rozwój na skutek zewnętrznych zagrożeń.

Najczęściej stosowaną metodą analizy wyżej wymienionych związków i wskazywania najbardziej racjonalnych działań jest analiza SWOT. Analiza ta ma wiele ograniczeń i dlatego powinna być stosowana bardzo rozważnie. Jej główną wadą jest życzeniowość i duży subiektywizm. Sposobem korygowania czynnika emocjonalnego jest udział zewnętrznych ekspertów, których rola polega na obiektywizowaniu opinii.

III. 2. Podmiot i przedmiot strategii

W dziedzinie zarządzania zasobami Gminy podział na podmiot i przedmiot strategii ma fundamentalne znaczenie. Można podmiotem uczynić wyłącznie władzę nominalną, a zatem burmistrza wraz z jego urzędnikami i zarządzanymi przez Gminę jednostkami samorządowymi, a przedmiotem strategii uczynić wyłącznie majątek Gminy, co ogranicza wachlarz narzędzi strategicznego oddziaływania do budżetu, uchwał i działań podejmowanych przez podległe Gminie jednostki samorządowe, ale przede wszystkim zmniejsza ilość podmiotów strategicznych, a wraz z nimi ilość strategicznych narzędzi. Takie zawężanie liczby uczestników działań bardzo ogranicza strategiczne możliwości samorządu. Dlatego strategii rozwoju Gminy powinny poszerzać liczbę podmiotów realizujących strategię. Strategia powinna za podmioty strategiczne uznać także pewne aktywności istniejące w Gminie: pojedyncze osoby lub instytucje, działające dla dobra Gminy w zakresie kultury, gospodarki, edukacji, spraw socjalnych itd.

Zaplanowanie w strategii aktywnych społecznych partnerów ma także i ten walor, że mogą oni działać skuteczniej i oszczędniej. Z uwzględnieniem partnerów społecznych strategia może poszerzyć podmiotowy zakres strategii, a także przewidzieć na poziomie operacyjnym szerszy zakres narzędzi strategicznego działań i motywowania partnerów

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

strategicznych do spójnego ze strategią działania. Uruchomienie partnerów społecznych ma także i ten walor, że wzrasta szeroko rozumiana aktywność społeczna i społeczne zaangażowanie we wdrażanie celów strategicznych.

W przypadku Piechowic podmiotami strategicznymi są:

- Burmistrz Miasta i Urząd Miasta w Piechowicach
- Rada Miasta
- Jednostki samorządowe – Szkoła Podstawowa, Gimnazjum, Piechowicki Ośrodek Kultury, MOPS - realizujące zadania własne i zleczone Gminy na zasadach budżetowych
- Spółka „Wspólny Dom” zarządzająca budynkami komunalnymi ze 100% udziałem Gminy.
- Organizacje pozarządowe - realizujące za zasadach konkursów wybrane zadania strategiczne
- Osoby prywatne – artyści, rzemieślnicy itp. - poprzez zlecenia od jednostek samorządowych lub organizacji pozarządowych
- Podmioty gospodarcze - wyłonione do realizacji zadań publicznych w procedurze zamówień publicznych

Wobec tak postrzeganych podmiotów gospodarczych stosować można następujące narzędzia strategiczne:

- budżety jednostek samorządowych wraz z zadaniami strategicznymi
- uchwały Rady Miasta
- plan zagospodarowania przestrzennego
- system podatków, opłat i zwolnień
- fundusze na konkursy i przetargi dla organizacji pozarządowych i podmiotów gospodarczych.

III. 3. Zewnętrzne i wewnętrzne determinanty rozwojowe

Determinanty rozwojowe zewnętrzne

W rozumieniu analizy SWOT otoczeniem uznaje się to, na co podmiot realizujący strategię nie ma wpływu. Zewnętrzność należy rozumieć jako bycie poza możliwością zarządzania, a nie otoczenie w rozumieniu topograficznym. W tym sensie często to, co leży w obrębie Gminy, a będące poza możliwością zarządzania przez Gminę, należy zaliczyć do otoczenia podczas prowadzenia analizy strategicznej.

Jako źródła informacji o zasobach wykorzystano informacje zebrane podczas konsultacji społecznych, analizy dostępnych informacji o Piechowicach i rozmów z przedstawicielami Urzędu Miasta. Z uwagi na założoną procedurę otwartości dyskusji, poniższe tezy są jedynie uporządkowanym zapisem głosów zebranych podczas konsultacji społecznych.

Pozytywne (szanse)

Po uporządkowaniu odpowiedzi uczestników konsultacji do pozytywnych determinant zewnętrznych czyli szans zaliczono:

- Położenie w Karkonoszach i wynikające z tego warunki naturalne, a więc góry, lasy, urozmaicenie terenu, przyroda a także Śnieżne Kotły i wodospad Szklarka.
- Sąsiedztwo z Czechami
- Sąsiedztwo z innymi gminami Kotliny Jeleniogórskiej, a szczególnie z Jelenią Górą i Szklarską Porębą
- Bliskie odległości do Wrocławia, Pragi i Berlina

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

- Tereny nadające się do uprawiania kolarstwa górskiego i innych dyscyplin
- Karkonoski Park Narodowy (KPN)
- Linia kolejowa Piechowice-Szklarska Poręba

Uznano, że walory naturalne należy oddzielić od KPN, ponieważ tereny chronione stwarzają również bariery rozwojowe i tylko poprzez oddzielne ich traktowanie można lepiej uwidocznić szanse. Także podkreślenie jednego z aspektów aktywności, wynikających z warunków naturalnych, jakim jest kolarstwo górskie wynika z faktu, że jest ono jednym z wyróżników Piechowic. Podczas dyskusji uczestnicy wskazali na szansę, jaką stwarza istnienie czynnej linii kolejowej pomiędzy Piechowicami a Szklarską Porębą wzdłuż trasy o wysokich walorach widokowych. Dlatego została ona zaliczona do determinantów pozytywnych.

Negatywne (zagrożenia, bariery)

Jako negatywne determinanty rozwojowe, czyli bariery zagrażające rozwojowi Piechowic, uczestnicy wskazali:

- Zagrożenie powodziowe stwarzane przez rzekę Kamienną
  - Stan ulicy Żymierskiego
  - Konfigurację terytorialną Piechowic (rozproszenie i brak centrum – miejscowość wzdłuż drogi, rzeki)
  - Zakłócenia ładu urbanistycznego i negatywne oddziaływanie przestrzeni zabudowanej na otaczający krajobraz
  - Ograniczenia wynikające z konieczności ochrony środowiska naturalnego (Karkonoski Park Narodowy i obszary Natura 2000)
  - Konkurencja ze strony oferty turystycznej Szklarskiej Poręby
- Niezależnie od dyskusji należy uzupełnić w/w determinanty o takie czynniki jak:
- Kryzys gospodarczy i wynikające z niego negatywne skutki dla budżetu Gminy i gospodarki Piechowicami
  - Nową Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020 preferującą aglomerację Wrocławską, co może ograniczyć dostęp Gminy do zewnętrznych środków finansowych. W KSRR Kotlina Jeleniogórska znalazła się w obszarze, który leży poza granicą 120 minut dojazdu do centrum województwa. Dla zmniejszenia tego dystansu Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego przewiduje specjalne środki finansowe mające skrócić czas dojazdu do 90 minut. Pozytywny wpływ tego działania zawarto w determinancie „Bliskie odległości do Wrocławia...”

Determinanty rozwojowe wewnętrzne

Za wewnętrzne determinanty zgodnie z zasadami analizy SWOT należy uznać te zasoby, którymi może zarządzać podmiot strategiczny, czyli Gmina Miejska Piechowice oraz pozostałe wymienione wyżej podmioty strategiczne.

Pozytywne (mocne strony)

- Atrakcje turystyczne
- Trasy turystyczne
- Trasy rowerowe
- Tradycje szklarskie i papiernicze, aktywne rzemiosło szklarskie
- Duże firmy generujące wysokie podatki od nieruchomości i zatrudnienie)
- Baza noclegowa
- Dobry poziom szkolnictwa i edukacji
- Osiedlanie się artystów i ludzi o wysokiej pozycji społecznej w Michałowicach i Górzycu

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

- Dobra współpraca z Lasami Państwowymi i KPN
- Kompleks portowy Orlik, stadion miejski, hala sportowa

Dodatkowo za atuty Piechowic można uznać:

- Względny potencjał turystyczny
- Istnienie potencjalnych terenów inwestycyjnych

Negatywne (słabe strony)

- słaby rynek pracy – brak efektywnej współpracy z biznesem
- zanieczyszczenie koryta Kamiennej, zaniedbane prywatne posesje i niektóre tereny gminne
- stan infrastruktury miejskiej – chodniki, oświetlenie, parki, bariery architektoniczne
- nielegalne wysypiska śmieci
- brak atrakcyjnego miejsca kultury i rozrywki
- niedostateczna poczucie bezpieczeństwa
- starzenie się społeczeństwa i niezauważalność młodych w życiu publicznym
- niewystarczająca promocja zewnętrzna i wewnętrzna
- słaba aktywność obywatelska i organizacji pozarządowych

Nie wszystkie uwagi zebrane podczas konsultacji zostały uwzględnione. Część z nich nie ma związku ze strategią, inne są subiektywną oceną polityczną lub wyrazem postaw roszczeniowych. W przypadku organizacji pozarządowych, z uwagi na uczynienie z nich podmiotu strategicznego wartego aktywizacji, ich umiarkowaną aktywność (jako kategorii) zakwalifikowano do słabości Gminy.

Postulat lepszej współpracy z różnymi środowiskami jest zrozumiały i dlatego został w strategii uwzględniony. Odmiennie jak problem stałej poprawy jakości działania administracji samorządowej. Ten obszar działania samorządu powinien być stałym aspektem jego codziennej pracy, bez nadawania temu szczególnej strategicznej formuły.

Wyżej wymienione determinanty wraz z danymi zawartymi w opisie Gminy stały się podstawą analizy SWOT.

Na podstawie wyżej wymienionych determinant scalono zasoby i przeformułowano stosownie do przedmiotu strategicznego po trzy w każdym z rodzajów zasobów.

Pozytywne determinanty zewnętrzne (O)

- Możliwości wykorzystania warunków naturalnych (góry, las, trasy itp.)
- Możliwości wynikające z położenia (sąsiedztwo Jeleniej Góry, Szklarskiej Poręby i Czech, bliskie odległości od Wrocławia i Berlina)
- Moda na turystykę profilowaną

Negatywne determinanty zewnętrzne (T)

- Stan infrastruktury: ulica Żymierskiego - droga wojewódzka, komunikacja miejska), zagrożenie związane z ochroną krajobrazu, zagrożenie powodziowe.
- Słaby lokalny rynek pracy dodatkowo zagrożony ograniczeniami ekologicznymi.
- Obniżenie wpływów do budżetu na skutek kryzysu gospodarczego i zmian w polityce finansowania rozwoju zawartej w Krajowej Strategii Rozwoju Regionalnego stawiającej na rozwój ośrodków metropolitalnych

Wewnętrzne determinanty prorozwojowe (S)

- Potencjał turystyczny (baza noclegowa, możliwości agroturystyczne, dobra współpraca z KPN, stadion, kompleks sportowy i hala sportowa, potencjalne tereny inwestycyjne)
- Potencjał wynikający z tradycji szklarskich i papierniczych
- Duże zakłady pracy

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

Nie uznano dobrego poziomu edukacji za czynnik strategiczny, ponieważ zadanie utrzymania wysokiego poziomu edukacji jest niezależnym od strategii działaniem Gminy.

Wewnętrzne determinanty utrudniające rozwój (W)

- stan infrastruktury komunalnej, zaniedbanie prywatnych budynków i posesji, zanieczyszczenie Kamiennej, nielegalne wysypiska
- brak dobrej komunikacji społecznej, niedostateczna współpraca z biznesem, niedostateczna aktywność społeczna, brak centralnego miejsca rekreacji i kultury
- zagrożenia demograficzne (exodus młodych, wzrastająca liczba ludzi starszych, odsetek ludzi wymagających opieki socjalnej)

Na podstawie wyżej wymienionych determinant sporządzono matrycę SWOT i na jej podstawie sporządzono wykaz następujących działań strategicznych.

III. 4. Działania strategiczne: wykorzystanie szans i przeciwdziałanie zagrożeniom

Działania strategiczne wykorzystania szans poprzez użycie mocnych stron (SO)

S1/O1	Rozwijać potencjał turystyczny w oparciu o warunki naturalne
S1/O2	Rozwijać potencjał turystyczny wykorzystując położenie
S1/O3	Rozwijać potencjał turystyczny wykorzystując modę na turystykę profilowaną
S2/O1	Rozwijać rzemiosło tradycyjne zgodnie z tradycją
S2/O2	Rozwijać rzemiosło tradycyjne jako specjalność Gminy i uzupełnienie oferty sąsiadów
S2/O3	Rozwijać rzemiosło tradycyjne wykorzystując modę na turystykę profilowaną (imprezy szklarskie)
S3/O1	Brak związku/ Duże firmy nie powinny zakłócać warunków naturalnych
S3/O2	Duże firmy- położenie, brak związku
S3/O3	Wykorzystać lokalnych przedsiębiorców dla wsparcia rozwoju turystyki profilowanej

Działania strategiczne polegające przeciwdziałaniu zagrożeniom dzięki mocnym stronom (ST)

S1/T1	(T1/S1) Wpływać na poprawę infrastruktury dla rozwoju potencjału turystycznego
S1/T2	Rozwijać potencjał turystyczny poprzez wspieranie alternatywnego (rzemiosło) rynku pracy
S1/T3	Rozwijać potencjał turystyczny dla tworzenia miejsc pracy i zwiększania wpływów do budżetu
S2/T1	(T1/S2) Wpływać na poprawę infrastruktury dla poprawy warunków rozwoju rzemiosła tradycyjnego
S2/T2	Rozwijać rzemiosło tradycyjne dla poprawy lokalnego rynku pracy
S2/T3	Rozwijać rzemiosło tradycyjne dla tworzenia miejsc pracy i zwiększania wpływów do budżetu

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

S3/T1	Wykorzystać lokalnych przedsiębiorców dla wspierania rozwoju potencjału turystycznego
S3/T2	Pomagać dużym firmom w tworzeniu nowych miejsc pracy
S3/T3	Wykorzystywać duże firmy dla zwiększania wpływów do budżetu i tworzenia miejsc pracy

Działania strategiczne obniżania słabości dla wykorzystania szans (WO)

W1/O1	Poprawiać stan estetyczny, aby nie ograniczać oddziaływania walorów naturalnych
W1/O2	Estetyka- położenie, bez związku
W1/O3	Poprawiać stan estetyczny, aby przyciągać turystów
W2/O1	Rozwijać komunikację z Lasami Państwowymi i KPN. Promować zachowania proekologiczne
W2/O2	Poprawiać komunikację z sąsiadami
W2/O3	Poprawić komunikację z biznesem dla lepszego dopasowania oferty turystycznej do potrzeb turystów
W3/O1	Poprawiać strukturę demograficzną wykorzystując walory naturalne (osiedlanie się nowych mieszkańców)
W3/O2	Poprawiać strukturę demograficzną wykorzystując położenie (osiedlanie się mieszkańców Jeleniej Góry, Wrocławia, Niemców)
W3/O3	Demografia – turystyka profilowana, bez związku

Działania strategiczne polegające na przeciwdziałaniu zagrożeniom przez likwidację słabych stron (WT)

W1/T1	T1/W1 Poprawiać stan infrastruktury dla poprawy stanu estetycznego
W1/T2	Estetyka-rynek pracy, bez związku
W1/T3	Poprawić estetykę, aby przyciągać turystów (zwiększenie wpływów do budżetu)
W2/T1	Zintensyfikować działania mające na celu poprawę stanu infrastruktury
W2/T2	Polepszyć współpracę z lokalnym biznesem dla poprawy rynku pracy
W2/T3	Polepszyć współpracę z biznesem dla zwiększenia wpływów do budżetu
W3/T1	Demografia – infrastruktura, brak związku
W3/T2	T2/W3 Współpraca z biznesem dla tworzenia miejsc pracy, szczególnie dla młodych
W3/T3	Ograniczyć szkodliwy wpływ czynników demograficznych na obniżanie dochodów budżetowych

Na podstawie w/w zdań sformułowano następnie priorytety i zadania strategiczne:

1. Rozwijać potencjał turystyczny Piechowic spójnie z warunkami naturalnymi i wykorzystując dobre położenie.
  - a) Rozwijać specjalizowaną turystykę (rowery górskie, imprezy związane ze szklarstwem,

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

osiedle artystów w Michałowicach - teatry). Wskaźnikami rezultatu będą liczba imprez, liczba uczestników.

b) Wspierać tworzenie miejsc pracy w rzemiosłach i usługach powiązanych z turystyką, szczególnie w rzemiośle tradycyjnym. Wskaźnikami rezultatu będą liczba podmiotów gospodarczych, liczba miejsc pracy.

c) Wykorzystać POK dla organizowania imprez przyciągających turystów i rozwoju rynku pracy związanego z tradycyjnym rzemiosłem. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba imprez, (projektów), liczba uczestników.

d) Poprawiać infrastrukturę Gminy, a w tym szczególnie kanalizację i wodociągi, estetykę Gminy, eksponować walory naturalne. Wskaźnikiem rezultatu będzie długość wyremontowanych dróg i chodników, liczba wyremontowanych domów, wielkość finansowego wsparcia dla właścicieli budynków.

2. Poprawić komunikację z podmiotami zewnętrznymi i wewnętrznymi.

a) Rozwijać relacje z biznesem w celu wspólnego działania na rzecz ochrony środowiska i tworzenia nowych miejsc pracy, a także wspierania działań promujących Piechowice. Wskaźnikiem rezultatu będzie fakt stworzenia trwałej formy takiej współpracy, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba uczestników.

b) Poprawić komunikację z sąsiadami w celu tworzenia wspólnych przedsięwzięć i uzgadnianiu wzajemnych ofert, co wpłynie na rozwój rynku pracy. Wskaźnikiem aktywności, nie rezultatu, będzie liczba pism i inicjatyw.

c) Dążyć do poprawy stanu infrastruktury poprzez komunikację z podmiotami zarządzającymi częścią infrastruktury Piechowic (drogi, lasy, kolej, komunikacja, Kamienna). Wskaźnikiem aktywności, nie rezultatu, będzie archiwum pism i inicjatyw.

d) Poprawić komunikację społeczną w celu poprawy estetyki Piechowic, ochrony środowiska, zwiększenia aktywności społecznej i rozwiązywaniu problemów szczególnie poprzez współpracę z organizacjami pozarządowymi. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba projektów (działań) liczba objętych działaniami osób, liczba uczestników projektów, wartość środków finansowych przeznaczonych na realizację projektów.

3. Prowadzić aktywną politykę społeczną

a) Rozwijać edukację i bazę, tworzyć dobre warunki rozwoju dla dzieci i młodzieży. Wskaźnikiem rezultatu będzie wartość przeznaczonych środków finansowych i realizacja planu rzeczowego.

b) Przyciągać do Gminy nowych mieszkańców, poprawiać estetykę, poprawiać infrastrukturę, poprzez POK tworzyć atrakcyjne formy kultury i rozwoju zainteresowań, także dla osób starszych. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba mieszkańców, liczba działań wobec wybranych grup społecznych i liczba osób objętych tymi działaniami.

c) Wspierać tworzenie nowych miejsc pracy szczególnie w turystyce i działalności gospodarczej nieuciążliwej dla środowiska, oraz rzemiosłach i usługach związanych z obsługą turystów. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba miejsc pracy, liczba miejsc noclegowych, liczba miejsc gastronomicznych.

d) Doskonalić bazę kulturalną i rekreacyjną, tworzyć dla młodzieży rozmaite formy aktywności ograniczając w ten sposób zagrożenia przestępczością. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba podjętych działań i liczba osób objętych tymi działaniami.

Z w/w zdań stworzono następujące priorytety strategiczne:

Rozwój oferty turystycznej Piechowic i zwiększenie jej konkurencyjności:

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

- Wykorzystując zarówno warunki naturalne, jego ekologiczne bogactwo jak również atrakcyjność własnej oferty turystycznej i kulturalnej, lepiej dopasować ją do mody na sprofilowane produkty turystyczne (kolarstwo górskie), a wykorzystując dobre położenie i sąsiedztwo tworzyć konkurencyjną i zarazem uzupełniającą ofertę Piechowic. Wskaźnikiem rezultatu będą w tym priorytecie liczba turystów, liczba uczestników imprez, liczba imprez, wielkość nakładów na promocję)
- Korzystając z istniejącej tradycji szklarskiej i aktywnego rzemiosła tradycyjnego, które nie stanowią zagrożenia dla środowiska naturalnego, uczynić je wyróżnikiem Gminy, przyciągającym turystów o określonych zainteresowaniach i ważnym narzędziem w zwiększaniu konkurencyjności turystycznej Piechowic. Wspierać lokalnych artystów działających w Piechowicach, a w oparciu o Piechowicki Ośrodek Kultury rozwijać tradycyjne rzemiosło szklarskie. Wskaźnikiem rezultatu w tym priorytecie będzie wielkość środków pozyskanych dla przeprowadzenia szkoleń zawodowych, liczba nowych podmiotów gospodarczych i liczba miejsc pracy, jakie stworzą.
- Istniejący w Piechowicach potencjał turystyczny z poszanowaniem ekologii. Powinien on uzupełniać ofertę sąsiadów, przechwytywać część turystów ich odwiedzających i uwzględniać istniejący trend na turystykę profilowaną. Kultura i ekologia może stać się ważną specjalnością oferty turystycznej Piechowic. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba gospodarstw domowych posiadających kanalizację, liczba gospodarstw agroturystycznych, liczba miejsc noclegowych.
- Poprawić jakość i intensywność promocji dla zwiększenia konkurencyjności turystycznej Piechowic. Za atuty powinny być uznane walory środowiska naturalnego oraz oferta dla turystów o sprofilowanych potrzebach i to oni powinni stać się celem komunikatu promocyjnego.
  - a) Poprawa estetyki Piechowic jako aspektu promocyjnego miasta. Wskaźnikiem rezultatu będzie długość wyremontowanych dróg i chodników, liczba wyremontowanych domów, wielkość finansowego wsparcia dla właścicieli budynków.
  - b) Stworzyć wyraziste produkty turystyczne – imprezy związane z rowerami górskimi, szklarstwem, teatrem itp. Wskaźnikami rezultatu będą liczba imprez, liczba uczestników tych imprez, nakłady finansowe na promocję.
  - c) W oparciu o wyraziste produkty budować markę Piechowic.
- Poprawić komunikację społeczną z ościennymi gminami, przedsiębiorcami, organizacjami i mieszkańcami w celu wspólnej pracy nad tworzeniem lepszych warunków dla rozwoju oferty turystycznej, poprawiania estetyki i infrastruktury Piechowic.
  - a) Wspierać rozwój organizacji pozarządowych. Wskaźnikiem rezultatu będzie liczba NGO, liczba ich członków, liczba projektów realizowanych przez te organizacje i wielkość środków przekazanych na ich realizację.
  - b) Rozwijać istniejący system komunikacji z podmiotami gospodarczymi Piechowic w celu uzgadniania wspólnych działań na rzecz rozwoju Piechowic. Wskaźnikiem rezultatu będzie fakt stworzenia trwałej formy takiej współpracy, liczba przeprowadzonych konsultacji, liczba uczestników.
  - c) Zaktywizować współpracę z sąsiadami dwustronną (Szklarska Poręba, Jelenia Góra, Upice) oraz w ramach Związku Gmin Karkonoskich. Wskaźnikiem aktywności, nie rezultatu, będzie liczba pism i inicjatyw.

III. 5. Analiza synergii

Po uporządkowaniu powyższych zadań uzyskano następujące obszary działań (dla

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza uwarunkowań wpływających na rozwój Gminy: SWOT

uproszczenia analizy nazwy skrócono, pamiętając o ich kontekstach). Obok podano wyniki analizy synergii. Nie stwierdzono działań wzajemnie konfliktowych. Pierwsza liczba ukazuje, ile obszarów działań jest wspieranych przez dane działanie. Druga liczba pokazuje ile innych działań wspiera dane działanie.

1. Rozwój turystyki specjalizowanej - 8/11
2. Rozwój rzemiosła tradycyjnego - 9/7
3. Organizacja imprez kulturalnych i turystycznych - 11/11
4. Organizacja życia kulturalnego mieszkańców - 6/9
5. Poprawa infrastruktury własnej - 7/6
6. Poprawa infrastruktury zewnętrznej - 8/1
7. Relacje z biznesem - 9/9
8. Komunikacja społeczna (NGO) - 10/10
9. Relacje z sąsiadami - 10/10
10. Edukacja - 7/9
11. Rozwój bazy rekreacyjnej - 10/7
12. Polepszanie promocji - 7/11
13. Poprawa estetyki Gminy - 7/8
14. Tworzenie marki - 12/10
15. Wspieranie tworzenia miejsc pracy w turystyce – 11/13

Analiza wykazała, że najsilniej oddziałuje pozytywnie na inne działania działanie „Tworzenie marki”. Oddziaływanie to jest natury społecznej i wizerunkowej. Z analizy wynika, że najbardziej podatne na pozytywne interakcje innych działań jest „Wspieranie tworzenia miejsc pracy w turystyce”. Stwierdza się także dobre synergetyczne relacje działania „Organizacja imprez turystycznych i kulturalnych” z innymi działaniami .

Na podstawie analizy SWOT i synergii wyznaczono priorytety i zadania strategiczne. Zadania strategiczne zostały opisane w kartach zadań strategicznych.

ROZDZIAŁ IV

ANALIZA SPÓJNOŚCI STRATEGII

Z INNYMI OPRACOWANIAMIS STRATEGICZNYMI

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice musi być spójna ze strategiami nadrzędnymi i horyzontalnymi. Do nadrzędnych należy zaliczyć Krajową Strategię Rozwoju Regionalnego 2010-2020, Strategię Rozwoju Województwa Dolnośląskiego¹, Program Rozwoju Turystyki Województwa Dolnośląskiego², Strategię Powiatu Jeleniogórskiego³, Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego. Do horyzontalnych zaliczyć trzeba Strategię Rozwoju Jeleniej Góry i Strategię Rozwoju Gminy Upice.

Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego (KSRR) tworzy ogólne ramy dla rozwoju regionalnego w Polsce. Na jej podstawie odbywać się będzie w latach 2010-2020 alokacja środków przeznaczonych na rozwój lokalny. Dominującą zmianą w dotychczasowym podejściu do rozwoju regionalnego jest zastąpienie zasady wyrównywania szans, koncepcją rozwoju regionalnego poprzez wspieranie ośrodków wzrostu, jakim w KSRR jest Wrocław i następnie dyfuzji rozwoju Wrocławia do jego otoczenia. Pozostałe ośrodki muszą się skoncentrować na lepszym, jak dotychczas wykorzystaniu własnego potencjału endogenego. W tym kontekście Strategia Rozwoju Gminy Piechowice może być spójna z KSRR, na ile wynika to z kierunków rozwojowych aglomeracji Wrocławskiej. W myśl tej koncepcji rozwojowej i znacznego (wykazanego w KSRR) oddalenia Jeleniej Góry od aglomeracji wrocławskiej, należy strategię rozwoju Gminy w znacznym stopniu uniezależnić od KSRR. Jednocześnie trzeba pamiętać, że Karkonosze są zapleczem turystycznym aglomeracji wrocławskiej - turystyki aktywnej, zdrowotnej, kulturowej i biznesowej. Dlatego SRGP powinna być zorientowana na wypełnianie tej funkcji.

Strategia Rozwoju Gminy Piechowice jest w znacznym stopniu spójna ze strategiami nadrzędnymi i horyzontalnymi. Zaś w głównych celach jest spójna całkowicie. Gwarantuje to z jednej strony możliwość uzyskania środków finansowych w ramach istniejących programów pomocowych, z drugiej zaś stwarza możliwości współpracy z innymi podmiotami samorządowymi. Pola tej współpracy będą mogli wybierać realizatorzy Strategii Rozwoju Gminy Piechowice

1. Spójność ze Strategią Rozwoju Województwa Dolnośląskiego (SRWD)

W części diagnostycznej SRWD zastosowano podział województwa na powiaty. Na podstawie załączonych do strategii mapki powiat jeleniogórski, do którego należą Piechowice prezentowany jest jako region o dużym udziale obszarów chronionych i nie nadający się do intensywnego rolnictwa. Uprzemysłowienie nie jest duże, a sektor turystyczny należy do bardzo rozwiniętych. Liczba podmiotów gospodarczych świadczy o dużym potencjale przedsiębiorczości wśród mieszkańców powiatu. W efekcie bezrobocie należy do niedużego w porównaniu z innymi subregionami województwa. Wydatki na inwestycje są w powiecie relatywnie niskie. Odsetek gospodarstw domowych posiadających dostęp do wodociągu i sieci kanalizacyjnej nie przekracza 60%. Opis stanu obecnego powiatu pokrywa się zatem w ogólnych zarysach z diagnozą stanu Gminy, zawartą w Strategii Rozwoju Gminy Piechowice.

Wśród mocnych stron regionu SRWD wymienia bogate i zróżnicowane walory sprzyjające uprawianiu turystyki wypoczynkowej i krajoznawczej. Wskazuje na sąsiedztwo Czech i Niemiec oraz na duży potencjał konsumencki regionu. Do szans rozwojowych zaliczono w strategii rozwój turystyki

---

1 - Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego do 2020 roku, uchwała Nr XLVIII/649/2005 Sejmiku Województwa Dolnośląskiego z dnia 30 listopada 2005 roku

2 - Aktualizacja Programu Rozwoju Turystyki dla Województwa Dolnośląskiego PART- Warszawa 2009

3 - Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego na lata 2006-2014, uchwała nr XXXIX/247/06 Rady Powiatu Jeleniogórskiego z dnia 31 marca 2006 r.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza spójności strategii z innymi opracowaniami strategicznymi

biznesowej i kongresowej, bliskie sąsiedztwo Niemiec, jako źródła napływu turystów. Do szans zaliczono także tworzenie wspólnych transgranicznych zespołów turystycznych z Czechami i transgranicznej kolei turystycznej.

Strategia w zagrożeniach wymienia konflikt pomiędzy potrzebą rozwoju gospodarczego, a koniecznością ochrony środowiska naturalnego. Strategia niestety nie dostrzega słabej dostępności komunikacyjnej kotliny Jeleniogórskiej z Wrocławiem (koryguje to Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego). Strategia wykazuje na mapkach opisujących sytuację społeczno-ekonomiczną powiatów znaczne zróżnicowania cywilizacyjne, ale stan ten nie został zwerbalizowany. Skutkować to może w przyszłości po pierwsze niedostrzeganiem problemów powiatu jeleniogórskiego przez władze wojewódzkie, a po drugie bagatelizowaniem ich, na skutek istnienia ważniejszych z punktu widzenia władz wojewódzkich problemów w regionie. Z mapek wynika, że powiat jeleniogórski zaliczono do obszarów zagrożonych powodziami, a wzrost poziomu zabezpieczenia przed nimi został ujęty wśród strategicznych zadań wojewódzkich.

W części odnoszącej się do rozwoju gospodarczego strategia nie wskazuje ani pod względem terytorialnym, jak i sektorowym niczego, co byłoby bezpośrednio związane z rozwojem Kotliny Jeleniogórskiej, czy turystyki, jako dziedziny gospodarczej. Jednocześnie wskazuje na wiodące znaczenie aglomeracji wrocławskiej. Z tego też powodu należy dopatrywać się spójności w ogólnych sformułowaniach zawartych w strategii, a mówiących między innymi o spójności komunikacyjnej regionu, wyrównywaniu szans cywilizacyjnych, wzmacnianiu tożsamości itp. Z tego względu należy uwzględnić silną wewnętrzną konkurencję pomiędzy poszczególnymi subregionami województwa w staraniach o środki finansowe i w wykazywaniu wagi własnych problemów rozwojowych. To uzmysławia jak ważna jest współpraca z innymi podmiotami samorządowymi i w ramach subregionu Sudety i Góry Izerskie wskazana, jako jedno z działań strategicznych SRGP.

Strategia Rozwoju Województwa Dolnośląskiego jest dokumentem zbyt ogólnym i nie znalazły się w niej zapisy wprost odnoszące się do Piechowic lub powiatu Jeleniogórskiego. Jednak można stwierdzić, że wiele założeń strategicznych przyjętych, jako wyjściowe do SRGP jest spójnych z ogólnymi zapisami SRWD. Jednocześnie zapisy zawarte w SRWD potwierdzają ograniczenia i własne aktywności jakie uwzględnia SRGP oraz uzmysławiają wagę własnej aktywności, a także konieczność współpracy z sąsiadami.

2. Spójność z Regionalnym Programem Operacyjnym Województwa Dolnośląskiego (RPOWD)

Spójność w RPOWD jest kluczowa dla Strategii Rozwoju Gminy Piechowice. Gwarantuje ona łatwy dostęp do potencjalnych źródeł finansowania przedsięwzięć realizowanych w ramach strategii. Dlatego warto, aby działania strategiczne zawarte w SRGP miały odpowiedniki w RPOWD. Wobec wielkości obszaru i wielości problemów regionu należy spójność pomiędzy strategiami analizować na poziomie ogólnych sformułowań. Ważnymi kierunkami rozwojowymi, w których mieszczą się problemy Piechowic są turystyka, rozwój infrastruktury, sprawy społeczne, oświata, aktywizacja zawodowa na terenach zagrożonych bezrobociem, ochrona środowiska, bezpieczeństwo przeciwpowodziowe. Długofalowym priorytetem rozwojowym regionu jest nowoczesna gospodarka oparta na wiedzy. Priorytetem o krótkim horyzoncie czasowym są wszystkie sprawy związane z organizacją Euro 2012. Centrum rozwoju regionu jest Wrocław, który ma stać się ośrodkiem metropolitalnym absorbującym większość środków finansowych na rozwój regionu (Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego - 2010-2020).

Dlatego turystyka jest obszarem największej sektorowej spójności strategii regionu ze strategią subregionu Sudety i Góry Izerskie. Analiza determinant rozwojowych wskazuje na rosnącą liczbę turystów, głównie z Niemiec. W roku 2005 granice państwa leżące na terenie Dolnego Śląska przekroczyło 10 milionów cudzoziemców. Większość miejsc noclegowych województwa znajduje się w powiatach Kłodzkim i Jeleniogórskim. Turystyka zatem będzie silnym endogennym czynnikiem rozwojowym społeczności lokalnych w regionach o turystycznych potencjałach. W dalszej części analizy zostaną przytoczone wybrane zapisy z RPOWD powiązane ze SRGP. Należy je rozumieć, jako sugestie w ukierunkowaniu aplikacji o środki finansowe z RPOWD.

Priorytet 1 - „Wzrost konkurencyjności dolnośląskich przedsiębiorstw”, nie dotyczy SRGP.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza spójności strategii z innymi opracowaniami strategicznymi

Priorytet 2 - „Rozwój społeczeństwa informacyjnego na Dolnym Śląsku” związany jest z budową lub rozbudową regionalnych i lokalnych szerokopasmowych i bezpiecznych sieci, zwłaszcza na obszarach wiejskich i małych miast, rozwoju bezpiecznych systemów transmisji danych z wykorzystaniem nowoczesnych technologii, tworzenie publicznych punktów dostępu do Internetu, jako uzupełnienie sieci. Projekty tego rodzaju muszą być realizowane w szerokiej współpracy z innymi podmiotami samorządowymi. Gmina Piechowice nie może być zatem jednostką samorządową inicjującą taki projekt. Może być natomiast uczestnikiem działań subregionalnych, o ile będą realizowane np. w ramach powiatu lub Związku Gmin Karkonoskich.

Priorytet 3 - „Rozwój infrastruktury transportowej na Dolnym Śląsku”. Priorytet ten obejmuje inwestycje drogowe i kolejowe. Stanowi też nadzieję na inwestycje skracające czas dojazdu z Wrocławia do Jeleniej Góry, a także na możliwość uzyskania środków na ważne drogi lokalne o dużym znaczeniu dla gospodarki. Jednocześnie ze środków tych można finansować rozwój kolei lokalnych. W priorytecie tym beneficjentami mogą być jednostki samorządu terytorialnego.

Priorytet 4 - „Poprawa stanu środowiska naturalnego oraz bezpieczeństwa ekologicznego i przeciwpowodziowego Dolnego Śląska”. W ramach priorytetu wspierane będą projekty dotyczące budowy i modernizacji oczyszczalni ścieków, budowy i modernizacji sieci wodociągowej (w tym dotyczących ujęć wody) i kanalizacyjnej, działania z zakresu sanitacji i racjonalnego gospodarowania wodą, zwłaszcza na obszarach wiejskich i terenach objętych ochroną np. siecią Natura 2000 oraz na terenach turystycznych, czy uzdrowiskowych. Priorytet umożliwi sfinansowanie działań ujętych w SRGP. Tym bardziej, że preferowane będą przedsięwzięcia mające wpływ na tereny objęte ochroną np. siecią Natura 2000 i zlokalizowane na terenach turystycznych.

Priorytet 5 - „Regionalna infrastruktura energetyczna przyjazna środowisku” nie jest powiązany ze SRGP.

Priorytet 6 - „Wykorzystanie i promocja potencjału turystycznego i kulturowego Dolnego Śląska” („Turystyka i Kultura”). Celem priorytetu jest wzrost konkurencyjności dolnośląskiej oferty turystycznej oraz wykorzystanie potencjału kultury i dziedzictwa przeszłości dla podniesienia atrakcyjności regionu na rynku krajowym i międzynarodowym. Realizacja priorytetu przyczyni się do wzrostu znaczenia turystyki i kultury, jako czynnika stymulującego rozwój gospodarczy i społeczny województwa. Biorąc pod uwagę, że turystyka ma stanowić o rozwoju gospodarczym i kulturowym Gminy Piechowice, występuje w ramach tego priorytetu całkowita zgodność SRGP. Szczególnie w obszarze produktu „Turystyka aktywna”, w którym przewiduje się realizację kompleksowych przedsięwzięć dotyczących opracowywania i wdrażania koncepcji z zakresu rozwoju infrastruktury niezbędnej do uprawiania aktywnych form turystyki, między innymi: narciarskiej, górskiej, rowerowej, pieszej i wodnej. W niniejszym obszarze będą także wspierane przedsięwzięcia promujące infrastrukturę związaną z uprawianiem turystyki aktywnej.

Priorytet 7 - „Rozbudowa i modernizacja infrastruktury edukacyjnej na Dolnym Śląsku” („Edukacja”), w którym mówi się o rozwoju bazy edukacyjnej, w tym bazy sportowej w gminach i tworzeniu sieci przedszkoli.

Priorytet 8 - „Modernizacja infrastruktury ochrony zdrowia na Dolnym Śląsku”. („Zdrowie”). Priorytet ten nie jest powiązany ze SRGP.

Priorytet 9 - „Odnowa zdegradowanych obszarów miejskich na terenie Dolnego Śląska” („Miasta”). Priorytet ten ma zapobiegać degradacji miast i umożliwić rewitalizację budynków, budownictwo socjalne, termomodernizację. Jest więc spójny ze SRGP.

Regionalny Program Operacyjny Województwa Dolnośląskiego, poprzez wyznaczenie określonych priorytetów, stanowi najbardziej dynamiczną stronę strategii rozwoju regionu. Określa bowiem główne obszary alokacji środków finansowych w regionie. Z tego powodu wiele występujących w RPOWD problemów szczególnie związanych z rozwojem przemysłu i instytucji naukowo-badawczych, żegluga na Odrze, regionalnych instytucji kultury, degradacją środowiska naturalnego w Lubińsko-Legnickim Zagłębiu Miedziowym, a także w głównych rzekach regionu, rewitalizacji terenów po jednostkach Armii Radzieckiej nie dotyczy specyfiki Piechowic, które mają inne problemy. Tym niemniej większość priorytetów SRGP jest spójna z celami RPOWD, a środki przewidziane w RPOWD na rozwój regionalny mogą stanowić źródło finansowania działań Gminy Piechowice.

3. Spójność z Programem Rozwoju Turystyki Województwa Dolnośląskiego (PRTWD)

Zgodnie z aktualizacją w/w programu Piechowice należą do subregionu „Karkonosze i Góry Izerskie”. Zawarty w części diagnostycznej opis subregionu (s.22) zawiera ważne dla SRGP sformułowania⁴, odnoszące się do walorów naturalnych jakimi są Wodospad Szklarki i rezerwat krokusów, a także przywołujące tradycje szklarskie w kontekście „Karkonoskiej Manufaktury”. Mowa w dokumencie o szlakach turystycznych pieszych i rowerowych. Wśród wymienianych imprez kulturalno-turystycznych wymienione są Kryształowy Weekend i Bike Maraton. Wspomniano także o bliskości przejścia granicznego z Czechami i drodze E65.

W części operacyjnej programu wyszczególniono priorytety rozwoju turystyki regionu. Wśród nich przewidziano wiele działań obejmujących cele i działania strategiczne przewidziane w SRGP.

- **Rozwój Produktów**, a w nim między innymi⁵:
„Działanie 1.1.2. Rozwój markowych, sieciowych produktów turystyki wiejskiej, agro i ekoturystyki, w tym gospodarstw tradycyjnych, edukacyjnych, tematycznych Dolnego Śląska wraz z systemem ich komercjalizacji on-line”
„Działanie 1.2.2. Opracowanie koncepcji produktów w poszczególnych subregionach (idea rynkowa, zasoby, marketing, wdrażanie, zarządzanie) wraz z dokumentacją” - w opisie mowa o współpracy z organizacjami NGO i współpraca w ramach PPP.
„Działanie 1.2.2. Budowanie platform organizacji, wdrażania i marketingu produktów w subregionach, w tym w formule PPP”
„Działanie 1.3.3. Wdrożenie programu aktywizacji kreacji ofert na styku instytucje kultury – NGO – branża turystyczna – operatorzy (m.in. regionalne konkursy dotyczące rynku ofert turystyki przyjazdowej, w tym „innovacja”, „jakość”, „lojalność” „lider – operator”)
„Działanie 1.4.1. Program rozwoju oferty turystycznej i kulturalnej wokół wiodących produktów punktowych oraz liniowych”
„Działanie 1.4.2 Rozwój dedykowanej infrastruktury produktów wpływającej na wzrost ceny oferty w relacji cena-jakość”
- **Wsparcie marketingowe**, a w nim:
„Działanie 2.3.4. Promocja subregionalnych produktów turystycznych przy wsparciu finansowym Samorządu Województwa”
„Działanie 2.4. Wspieranie oddolnych inicjatyw marketingowych o wysokiej jakości oraz istotnej wartości dla wizerunku turystycznego i kulturowego regionu.
- **Rozbudowa jakościowej infrastruktury turystycznej regionu w którym zawarto:**
„Działanie 3.1.3. Realizacja kompleksowych projektów w zakresie modernizacji i rozwoju infrastruktury istotnej dla rozwoju turystyki aktywnej i sportowej.”
„Działanie 3.1.4. Realizacja projektów dotyczących tworzenia, renowacji oraz modernizacji infrastruktury istotnej dla rozwoju markowych produktów turystyki kulturowej regionu.”
„Działanie 3.3.3. Projektowanie i wdrażanie nowoczesnych, pro-ekologicznych rozwiązań w zakresie infrastruktury turystycznej i edukacyjnej na obszarach przyrodniczo cennych”.
„Działanie 3.4.1. Stworzenie regionalnego systemu tablic informacyjno-promocyjnych uzupełniających system drogowego oznakowania atrakcji, w tym z wykorzystaniem systemów identyfikacji wizualnej subregionów turystycznych.”
„Działanie 3.4.2. Wsparcie projektowania indywidualnych systemów orientacji przestrzennej na obszarach rozwoju zintegrowanych produktów turystycznych, w tym z wykorzystaniem systemów identyfikacji wizualnej subregionów turystycznych.”
„Działanie 3.4.3. Rozwój infrastruktury szlaków turystyki kwalifikowanej – udogodnień dedykowanych dla turystów aktywnych, w tym także osób niepełnosprawnych i rodzin z dziećmi.”
- **Kapitał Ludzki** w którym znaleźć można następujące działania:

4 - wybrano jedynie te fragmenty, których kontekst dotyczy Piechowic

5 - wybrano jedynie fragmenty kontekstem odnoszące się do Piechowic (podkreślenia w tekście)

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza spójności strategii z innymi opracowaniami strategicznymi

„Działanie 4.2.2. Propagowanie i upowszechnianie wiedzy o roli i korzyściach płynących z rozwoju turystyki w regionie.”

„Działanie 4. 3.1. Wdrożenie programu budowania lokalnej tożsamości na poziomie szkół podstawowych, gimnazjalnych oraz średnich – podniesienie poziomu wiedzy o regionie wśród mieszkańców.”

„Działanie 4.3.2. Stymulowanie zainteresowania lokalnej społeczności podejmowaniem działalności w sferze turystycznej.”

„Działanie 4.3.3. Kształtowanie postaw proturystycznych wśród mieszkańców.”

- **Wsparcie instytucjonalne w subregionach turystycznych.** Wśród wymienionych działań znajdują się:

„Działanie 5.1.2. Stymulowanie rozwoju sektora pozarządowego i branży turystycznej.”

„Działanie 5.2.2. Stymulowanie rozwoju inwestycji turystycznych i realizacja projektów w formule PPP.”

„Działanie 5.3.1. Doposażenie w sprzęt niezbędny do prawidłowego funkcjonowania instytucji kultury i turystyki.”

Strategia Rozwoju Gminy Piechowice jest całkowicie spójna z aktualnym Programem Rozwoju Turystyki Dolnego Śląska w części dotyczącej subregionu Karkonosze i Góry Izerskie. Wiele działań dotyczących subregionu, realizowanych przez władze wojewódzkie zapisanych w Programie będzie pozytywnie oddziaływało na skuteczność SRGP. Wymienione w PRTWD istniejące piechowińskie produkty: rezerwat krokusów, Bike Maraton, Wodospad Szklarki, Kryształowy Weekend i Karkonoska Manufaktura mogą być dobrym pretekstem do pozyskiwania środków finansowych dla realizacji strategii Piechowic w części związanej z rozwojem turystyki i infrastruktury miasta.

4. Spójność ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego (SRPJ).

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego nie jest formalnie strategią nadrzędną w stosunku do Strategii Rozwoju Piechowic. Jest jednak strategią nadrzędną w sensie geograficznym. Spójność ze strategią powiatu wzmacnia możliwości działania gmin powiatu realizujących wspólne programy i działania. Ten koordynacyjny aspekt strategii wymieniony jest w jej wstępie (s. 6). Wykorzystany może być w ten sposób efekt synergetyczny współpracy subregionalnej.

Diagnoza czynników pro- i antyrozwojowych dokonana w SZRPJ w ogólnych zarysach pokrywa się z niezależnie stwierdzonymi podczas prac nad Strategią Rozwoju Gminy Piechowice. Zarówno po stronie szans i zagrożeń wymieniane są podobne czynniki. W odniesieniu do czynników wewnętrznych mamy do czynienia także w SZRPJ z podobnymi czynnikami jak w SRGP.

Strategia Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego wyznacza trzy priorytety strategiczne ujęte w formie haseł: „Po pierwsze gospodarka”, „Najważniejszy jest człowiek” i „Żyjemy w środowisku”.

W odniesieniu do gospodarki SZRPJ postuluje wizję, że powiat jeleniogórski będzie posiadał silną, polifunkcyjną gospodarkę, na którą składać się będą: usługi turystyczne, rekreacyjne, kulturalno-rozrywkowe, okołobiznesowe, komunikacyjne, bytowe oraz produkcja, rolnictwo i handel. W strukturze przedsiębiorstw dominować będzie znacznie większa liczba, głównie małych, nieuciążliwych dla środowiska podmiotów gospodarczych.

W zakresie turystyki zakłada się w SZRPJ, że powiat będzie obszarem intensywnego zagospodarowania turystycznego, przez co stanie się ważnym składnikiem „zaplecza turystyczno-rekreacyjnego” dla wielu, nawet odległych miejscowości. Rozwojowi ulegną zarówno tradycyjne jej części (szlaki piesze i rowerowe, nartostrady, wyciągi, hotele, pensjonaty, schroniska itp.), jak i nowsze jej formy (infrastruktura sportów lotniczych i wodnych, gospodarstwa agroturystyczne, ekoturystyczne, hippiczne, obiekty służące świadczeniu usług paraturystycznych, kolej turystyczna itp.). Wzrośnie liczba turystów korzystających z walorów powiatu, w tym również turystów zagranicznych. O turystycznej atrakcyjności powiatu przesądzać będzie nie tylko środowisko i infrastruktura turystyczna/techniczna, ale również bogata oferta usług o charakterze kulturalnym, rozrywkowym, sportowym, parasportowym, rekreacyjnym, rehabilitacyjnym, opiekuńczym, a nawet

medycznym.

SZRPJ różni się od SRGP w kwestii rozwoju przemysłu i rolnictwa, ale stwierdza, że nowe miejsca pracy powstaną dzięki rozwojowi sektora usług (w tym głównie turystycznych i rekreacyjnych) oraz rozwojowi działalności produkcyjnej, nie kolidującej ze sferą środowiska. Zakłada też, że powiat stanie się obszarem o wysokiej świadomości ekologicznej jego użytkowników. Poszanowanie zasad ekorozwoju będzie ważnym elementem decyzji podejmowanych przez podmioty gospodarcze i mieszkańców powiatu. Szanowana będzie również harmonia krajobrazu.

SZRPJ podkreśla konieczność poprawy infrastruktury drogowej i przeciwdziałania społecznym patologiom. Mowa w niej również o konieczności podnoszenia jakości edukacji i infrastruktury rekreacyjnej. Strategia zakłada wzrost poziomu ochrony przed powodzią w dorzeczu rzeki Bóbr.

Strategia Rozwoju Gminy Piechowice jest w dużym stopniu spójna ze Strategią Zrównoważonego Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego, za wyjątkiem aspektów wynikających ze specyfiki Miasta Piechowice. Liczne programy, których powstanie postuluje Strategia Rozwoju Powiatu Jeleniogórskiego nakładają się na strategiczne priorytety i zadania Strategii Rozwoju Gminy Piechowice.

5. Spójność ze Strategią Rozwoju Jeleniej Góry (SRJG) ⁶.

Sąsiedztwo Gminy z miastem Jelenia Góra powoduje liczne wzajemne współzależności. Jelenia Góra z uwagi na swój potencjał decyduje o rozwoju subregionu. Z tego powodu Piechowice powinny dążyć do uzyskania z relacji z miastem Jelenia Góra efektu synergii.

Strategia Rozwoju Jeleniej Góry jest dokumentem zawierającym wiele konkretów dotyczących rozwoju miasta. W grupie ekspertów biorących udział w konsultacjach brali jednak udział wójtowie i burmistrzowie gmin sąsiedzkich.

Wśród 33 celów operacyjnych Strategii Rozwoju Jeleniej Góry warto wymienić te, które mają wpływ na jakość życia mieszkańców Piechowic i ich gospodarke.

1. Pozyskanie inwestycji zewnętrznych. Cel ten ma pozytywny wpływ na subregionalny rynek pracy, z czego korzystają Piechowice.
2. Rozwój istniejących na terenie Jeleniej Góry podmiotów gospodarczych - jw.
3. Utrzymanie wysokiego poziomu zróżnicowania struktury funkcjonalnej oraz korzystnego poziomu udziału sektora usług gospodarce miasta – zaplecze funkcjonalne dla Piechowic.
8. Rozwój szkolnictwa wyższego i nauki – korzystne, bo zwiększające dostępność Piechowiczom do edukacji wyższej.
9. Zapewnienie wysokiego poziomu szkolnictwa podstawowego i średniego oraz opieki przedszkolnej – jw, w odniesieniu do edukacji na poziomie średnim.
12. Modernizacja i rozbudowa wewnętrznej i zewnętrznej komunikacyjnej infrastruktury technicznej oraz systemów usług komunikacyjnych. Piechowice korzystają w tego systemu.
13. Rozbudowa systemów wodociagowych i kanalizacyjnych. Współpraca w ramach ...
16. Zapewnienie mieszkańcom, turystom i kuracjom Jeleniej Góry warunków do kreowania i korzystania z działalności kulturalnej. Działanie zwiększa atrakcyjność subregionu, a tym samym i Piechowic.
17. Zapewnienie mieszkańcom Jeleniej Góry, turystom i kuracjom warunków do uprawiania sportu, turystyki i rekreacji. Jw.
19. Zapewnienie akceptowanego przez społeczność miasta poziomu opieki zdrowotnej. Piechowice nie posiadają własnych placówek służby zdrowia, a mieszkańcy Piechowic korzystają z istniejących w Jeleniej Górze.
29. Zapewnienie wysokiej jakości powietrza atmosferycznego. Korzyść także dla Piechowic.
33. Wzrost liczby mieszkańców miasta. Część z nich będzie korzystała z oferty turystycznej i

---

6 - źródło http://jeleniagora.pl/pdf/strategia_rozwoju.pdf

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice na lata 2010 -2015

Analiza spójności strategii z innymi opracowaniami strategicznymi

kulturalnej Piechowic, a niektórzy będą się osiedlać w Piechowicach.

Wobec powyższych celów warto zauważyć, że Piechowice w znacznym stopniu korzystają z sąsiedztwa Jeleniej Góry. Dotyczy to przede wszystkim rynku pracy, opieki zdrowotnej, edukacji. Jednocześnie dla turystów Kotliny Jeleniogórska stanowi jeden podmiot i atrakcyjność turystyczna każdej z gmin leżących w Kotlinie ma wpływ na odbiór całości. W tym sensie występuje spójność obu strategii.

6. Spójność z Koncepcją Rozwoju Miasta Upice

Partnerskie miasto Upice leży w Kraju Kralovohradeckim w Republice Czeskiej i nie graniczy z Gminą Piechowice. Liczy około 6 tysięcy mieszkańców, w mieście występuje tradycja przemysłowa (np. fabryka tekstyliów) , zauważalna jest aktywność mieszkańców uczestniczących w pracy stowarzyszeń i w imprezach środowiskowych organizowanych przez władze miasta. W sąsiedztwie Upic znajduje się obszar Gór Jastrzębich, w którym intensywnie rozwija się turystyka i infrastruktura sportowa.

Strategia Rozwoju Gminy Miejskiej Piechowice nie jest ani terytorialnie, ani sektorowo powiązana z *Koncepcją rozwoju Miasta Upic (Koncepcje rozvoje Města Úpice)*, przyjętą w 2007 r. na 10-15 lat. Nadmienić należy, że w czasie opracowywania *Koncepcji* oba miasta nie były jeszcze związane formalnym partnerstwem. Nie ma więc powodu do badania wzajemnej spójności, tym niemniej podczas aktualizacji strategii w obu miastach partnerskich zasadne wydaje się akcentowanie współpracy. Ścisłjsza współpraca z miastem Upice może być inspiracją do rozwiązywania niektórych problemów w Piechowicach oraz podstawą do opracowywania transgranicznych projektów ubiegających się o zewnętrzne dofinansowanie.

ROZDZIAŁ V PIECHOWICE TERAZ I W PRZYSZŁOŚCI - MISJA I WIZJA GMINY

W oparciu o konsultacje społeczne, potrzebę kontynuowania prowadzonych aktualnie działań, analizę zasobów i innych determinant rozwojowych określono misję i wizję rozwoju miasta Piechowice.

V.1. Misja Gminy Miejskiej Piechowice

Bogactwo przyrody Karkonoszy i zrównoważony rozwój Piechowic sprawiają, że miasto zapewni mieszkańcom i turystom wygodne miejsce życia, pracy i wypoczynku.

V. 2. Wizja Gminy Miejskiej Piechowice

Piechowice są częścią Karkonoszy, gór wyjątkowych. Szanując środowisko naturalne, miasto korzysta z jego walorów, oferując mieszkańcom dobre warunki do życia, a przedsiębiorcom – do działania. Położone wzdłuż rzek Kamienna i Mała Kamienna miasto i jego osiedla przyciągają nowych mieszkańców i inwestorów. Mieszkają tutaj i tworzą wybitni artyści i rzemieślnicy. Bogata oferta turystyczna, ciekawe trasy turystyczne i szeroka oferta imprez kulturalnych i sportowych przyciągają turystów z kraju i zagranicy. Piechowice są znane z wciąż żywych tradycji szklarskich. Miasto utrzymuje ożywione kontakty z sąsiednimi samorządami i zagranicznymi miastami partnerskimi. Zadowoleni mieszkańcy Piechowic wspólnie z władzami samorządowymi współpracują dla dobra swojej małej ojczyzny.